

DIRVA

ARABŲ PLANAS

Užimti geresnes pozicijas derybom

Sakoma, kad pereitą savaitgalį prasidėjęs ketvirtas arabų - žydų karas buvo netikėtas. Staigmena jis laikomas todėl, kad kariškai žiūrint Izraelio pozicijos buvo labai stiprios ir arabai negalėjo tikėtis pergalės. Tiesa, praktiškai karą pradėjusių valstybių -- Egipto ir Sirijos -- kariuomenės yra gerai sovietų apginkluotos, tačiau karą nulemia ne vien tik ginklai, bet ir kariai. Nė vienos arabų valstybės kariai šiandien dar nėra laikomi pribrendę pilnai išnaudoti modernių ginklų pranašumą.

Nepaisant to, kad arabai, logiškai galvojant, negalėtų pasiekti pergalės ginklu, jų pozicijos neatrodė esančios labai blogos dėl vadinamos

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

energijos krizės, kurią šiuo metu pergyvena Vakarų pasaulis. Jam reikalinga Artimųjų Rytų nafta. Klaidinga tačiau būtų manyti, kad arabai kiekvieną dieną galėtų nutraukti naftos tiekimą. Fiziškai jie galėtų tai padaryti, tačiau ką jie galėtų patys daryti su neparduota nafta? Gerti jos negali, o negaudamas už ją pinigų negali įgyti kitų gyvenimui reikalingų reikmenų. Už tat nafta beabejo yra ginklas arabų rankose, tačiau ne toks galingas kaip iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti. Be to, patys Izraelio kaimynai Egiptas ir Sirija nėra naftos tiekėjai. Jų gervė priklauso nuo naftos gamintojų pašalpos, o vie-

nybė bent iki šiol nebuvo arabų būdingas bruožas.

Dėl to, kad arabų nafta yra naudinga JAV ir būtinai reikalinga Vakarų Europai, vadinamam Vakarų pasauliui būtinai reikalingas laisvas prie jos priėjimas, o Sovietų Sąjungai iš kitos pusės būtų labai naudinga turėti daugiau ar mažiau svarų žodį šioje pasaulio dalyje. Ne tik, kad 'paspausti' Vakarus, bet ir patiemis ją, bent iš dalies, pasinaudoti. Sovietų Sąjungos motorizacija žengia sparčiau negu vietos naftos produkcijos padidinimas, už tat ir Kremlius yra tiesiogiai suinteresuotas arabų nafta ir kaip jos naudotojas.

Santykiai tačiau tarp Maskvos ir Washingtono paskutiniu metu gerokai pagerėjo. Taip, kad galima laukti formalaus ar neformalaus susitarimo nesikišti į Artimųjų Rytų reikalus, bet bendromis pastangomis apsaugoti savo reikalus jų naftos išteklius.

Toks sutarimas tačiau palaidoja Egipto ir Sirijos viltis greitai laiku atstatyti prieš 1967 metų buvusias sienas su Izraeliu diplomatinio būdu. Vaizdžiai tarant, čia ir slypi pakastas šuo. Prieš susitarimą laisvai prieiti prie naftos šaltinių reikėjo padaryti ką nors dramatiško, kad sulaukyti JAV - Sovietų Sąjungos slinktį į geresnį sugyvenimą ir bendrų interesų suradimą.

Egiptui ir Sirijai skubiai reikėjo pulti, kad pasiektų pradinių laimėjimų ir išsilaikyti staiga užimtoje pozicijoje iki naujo paliaubų susitarimo. Kartu toks puolimas sužadintų visų arabų pasaulio entuziazmą ir vėnybės pajautimą. Iš tikro visi arabų valdovai daugiau ar mažiau nuosirdžiai pasiūlė savo talką. Bet noras padėti priklausys nuo to ar Egipto ir Sirijos kariai iš tikro pasirodys esą nugalėtojai, jei ne, noras padėti sumažės -- niekas nenori būti pralaimėjusių pusėje.

Puolimui laikas, atrodo, buvo parinktas labai geras, per žydų šventes, per jų išpažinimo Atgailos dieną, kada praktiškai visos gyvenimas sustoja. Iš kitos pusės, sustojęs gyvenimas padėjo lengvai praveisti visuotinę mobilizaciją ir pašauktųjų permetimą į reikalingas vietas.

Viską sudėjus krūvon atrodo, kad Egiptas ir Sirija turėjo su siaubu žiūrėti į ateitį, kuri vedė prie naftos vartotojų bendro fronto, kuriam susidarius jų pačių reikšmė labai kristų. Taip žiūrint, jų desperatiškas puolimas nebuvo netikėtas.

ČEKOSLOVAKIJOS INTELEKTUALŲ TRAGEDIJA

Alg. Tolvydis

Šiemet, rugpjūčio 20 d. sukako penkeri metai, kai Maskvos diktatūrininkai įsakė Varšuvos pakto satelitinėms kariuomenėms okupuoti Čekoslovakiją ir nušalinti Dubčeką vyriausybę. Čekų ir slovakų viltys išsikovoti daugiau laisvės liberalistiniam komunistui Dubčekui vadovaujant nebuvo vėjais. Dubčekas, išsigandęs Maskvos kartuvių virvės, kapituliavo ir susilaukė Chruščiovo likimo: gyventi Čekoslovakijoje gali, bet politikuoti nei viau-viau negali. Jis dabar miškininkams išdavinėja vežimus. Jo idėjos draugai dar labiau nukentėjo: vieni žuvo, kiti pateko į kalėjimus, treči privalėjo palikti tėvynę ir atsikurti tremtyje. Maskva įvedė Čekoslovakijoje žiauresnį režimą, negu pačioje Rusijoje.

Čekoslovakijos intelektualai nekapituliavo. Jie ir toliau kovoja dėl Čekoslovakijos laisvės. Todėl bolševikinis čekoslovakų režimas juos dar labiau suvaržė. Kokia tragiškai sunki čekoslovakų intelektualų būklė pasidarė per pastaruosius 5 metus, rodo žinomo rašytojo Pavel Kohout atviras laiškas, įteiktas čekoslovakų kultūros ministeriui Wilan Kozak. Šiame laiške be kitko taip rašoma: "Dabartiniai čekoslovakų rašytojai ir apskritai menininkai sau duoną užsidirba kaip gatvių šlavininkai, gaisrininkai ir naktiniai sargai. Kiti, jų dauguma, sėdi kalėjimuose. Sovietų kultūra Čekoslovakijai yra pribrukama. Būna savaitė, kai televizijoje, kinuose ir teatruose sovietų gaminiai visiškai nustelbia mūsų, čekoslovakų veikalus. Ir tai dažniausiai sovietų veikalai

būna antros ar trečios rūšies. Toliau Kohout laiške iškelia čekoslovakų komunistų administracijos ir policijos žiaurumus. Jis ir esąs to žiaurumo auka. Po 23 m. dalyvavimo komunistų partijoje jis esąs iš partijos išmestas. (Mūsų nuomone, jis turėtų dėl to tik džiaugtis, kad tokioj despotų partijoj nebefigūruoja). Apie išmetimą jis sužinojęs tik iš laikraščių. Policija atėmusi iš jo pasą ir dokumentą, kuris suteikia teisę važinėti po Čekoslovakiją. Spauda ir televizija varo prieš jį šmeižtų akciją. Ji skelbia, kad jo tėvas buvo vokiečių nasis. Iš tikrųjų, jo tėvas buvęs kovojantis komunistas. (Liūdnai, kad čekoslovakų komunistai, rusų R. Armijos pagalba, susikūrė režimą nuo kurio patys turi kentėti).

"Šiemet, vasario mėn. kartu su žmona, -- rašo toliau Kohout, -- buvau suimtas ir internuotas Pragos ligoninėje neva dėl kažkokios epidemijos, apie kurią niekas Čekoslovakijoje nieko negirdėjo. Tuo metu slaptoji policija mano bute padarė kratą. Po to man buvo įsakyta butą atiduoti viešiesiems reikalams".

Kohout taip baigia laišką: "Mes, rašytojai, iš nieko nelaukiame pagalbos, tik iš tėvynės ir iš socialistinių valstybių. Jei lauktume jos iš šalies, seniai būtų Amerikoje, Šveicarijoje ar V. Vokietijoje, kur mūsų raštai spausdinami ir veikalai reprezentuojami. Niekas iš mūsų nesitiki, kad pasaulis mums pagelbėtų, jei mes būtume areštuoti".

(Nukelta į 2 psl.)

M.K. ČIURLIONIS

Apie M.K. Čiurlionio minėjimą, suruoštą Clevelando skautininkių, plačiau aprašyta 7 psl.

Žvaigždžių sonata. Allegro.

KRUVINAS MARKSIZMO-KOMUNIZMO BANDYMO UŽBAIGIMAS ČILĖJE

BRONIUS AUŠROTAS

Apie Čilę, ir jos buvusio prezidento Allende Guzman komunistiškų eksperimentus, pastaraisiais metais buvo išlieta daugiau rašalo ir su naudota daugiau vietos laikraščių puslapiuose, negu bet kuriam kitam L. Amerikos kraštui. Nors, mano nuomone, tokia Brazilija, būtų buvusi verta didesnio žurnalisto dėmesio, negu kad Čilė. Štai dar tik Dirvos nr. 70, R. Daigūnas labai plačiai rašė apie Čilės nepavykusį bandymą, privedusį prie 1973.IX.11 sukilimo, nukirtusio komunistiškai hidrai, vienu stiprius smūgiu, iš karto net aštuonias galvas... Tačiau, jeigu hidra turi devynias galvas, tad devintoji dar liko slapstyti Andų kalnų pašlaitėse; apie jos kenksmingą pagrindinį veikimą trimituos SSSR ir Kubos radijo stotys, apie ką verkšlendami mums pasakos JAV liberališkos medijos ginkla nešiai.

Žinoma, kad Čilėje įvyks kariškas perversmas (vienas jų nepavyko š.m. birželį) buvo daug kalbėta rugpjūčio ir rugsėjo pradžioje. Tačiau, nors gana žymi čiliečių dalis tokio perversmo ir laukė, sakyčiau, lyg gervė lietaus, bet niekada tokio sukrėtimo nesitikėjo sulaukti, lygiai kaip Peru Pacifiko pakrantėse negalima lietaus sulaukti!

Šiuo metu domimasi kas gi privedė prie sukilimo, kas jam vadavo ir tt. Jau IX.20. iš Santiago buvo patvirtin-

ta, kad pats prezidentas Allende yra ruošęs, su jam ištikimų dalinių parama, socialistų - komunistų sukilimą, kad "sutvarkyti ir sunaikinti neklaūzadas generolus, kurie Allendei galanda Damoklo kardą". Esą šie socialistų - komunistų suokalbio ir sukilimo dokumentai dabar būtų surasti sunaikintosios prezidentūros seifuose. Gi, pati prezidentūra buvusi paversta į mažą tvirtovę, kurioje buvo sutelkta tūkstančiai automatinų ginklų ir amunicijos. Visas šis arsenalas paslapčiomis buvo išmugeliuotas į Čilę -- Santiago iš SSSR ir Čekoslovakijos, kad šiuos ginklus išdalintų ištikimoms Allende darbininkų milicijos brigadoms. Bet pranešimuose teigiama, kad Allende pavėlavo keliomis dienomis ar valandomis užbėgti prieš jį ruošiamam sukilimui už akių. Pavėlavusieji, tokiame pavojingame žaidime, beveik visuomet patenka po gilotinos asmenimis; ir Ne mesis, šiuo atveju, Allendei nepritaikė išimties... Teigiama, kad jis nusižudęs.

Kas gi yra buvę tie Čilės Chuntos (ar Karių Sąjungos) pirmūnai - kariai, pasiryžę atsikratyti komunizmo vergijos? Į šį klausimą randame atsakymą Newsweek žurnalo IX.24 laidoje, kuria-

me rašoma: "Per 40 metų Čilės kariai, būdami ištikimi nusistovėjusioms tradicijoms, nesikišdavo į kra-

to politikos reikalus. Ir kai Chuntos keturviratas perėmė krašto vairą į savo rankas, tada jie tebuvo pažįstami tik labai siaurame karių rate lyje. Amerikiečiai, "Čilės reikalų speciai", turėjo prisipažinti, kad "mes apie šiuos vyrus nieko nežinojome".

Tačiau, šiek tiek daugiau žinių apie karius buvę sutelkta JAV Armijos slapty tarnybų archyvuose, nes visi Chuntos nariai, įskaitant ir policijos pajėgų vadą, yra ilgiau ar trumpiau viešėję ar gyvenę Amerikoje. Iš jų pats jauniausias 53-jų metų amžiaus aviacijos viršininkas generolas Jorge Gustavo Leigh Cuzman yra žinomas kaip krikščionių demokratų partijos simpatikas. Gi, amerikiečiai, karo laivyno karininkai, turėję progos susitikti su viceadmiralu Jose Toribio Merino Castro, teigia, kad "Karo laivyno štabo viršininkas esąs labai energingas ir išsimokslinęs vyras; jis esąs labai griežtų dešiniųjų pažiūrų asmuo". Gi policijos vadas, Cesar Mendoza Duran yra pažištas kaip geras raiteilis; 1952 m. Helsinkio Olimpiadoje laimėjęs net sidabro medalį.

Chuntos svarbiausias asmuo yra armijos vadas, generolas Augusto Pinochet Ugarte. Jis yra 57-rių metų amžiaus, stambaus kūno sudėjimo vyriškis; jis taip pat yra žinomas, kaip keletos ge-

(Nukelta į 2 psl.)

TARP DVIEJŲ PRISIKĖLIMO TRIMITŲ

PLK. LT. IGNAS ŠEŠPLAUKIS (1897-1973)

A. MIRONAS

Kada anapus išeina neeilnis asmuo, ryškiai pajuntame lietuvių silpnėjimą. Tarytum lašas po lašo iš mūsų tautos kūno išsenka brangus patriotizmo kraujas. Nesulaikomas kraujo plūdis apniko mūsų vyresniąją kartą. Vienas po kito krinta žymūs buvę kariai...

Rugsėjo 15 d. Los Angeles mieste mirė vienas pirmųjų Lietuvos savanorių — kūrėjų — plk. lt. Ignas Šešplaukis. Ilgos ligos iškamuotas, buvęs karo lakūnas paskutinį kartą, jau be propeleto ir motoro pakilo į padangę, išnešdamas iš gyvųjų tarpo savo lietuvišką patrioti sielą. Nors jau antrus metus esu vietos ramovėnų valdyboje, tačiau asmeniškai velionį man neteko susipažinti, nes jis niekur nesirodydavo. Tik iš karinės tarnybos lapo galėjau susidaryti velionio praeitojo gyvenimo ir atliktų darbų vaizdą, papildydamas iš kitų gautomis vėlesnėmis žiniomis.

Ignas Šešplaukis buvo gimęs 1897 m. lapkričio 29 d. Šiaulių apskr., Linkuvos vlsč., Mikolajūnų kaime. Būdamas dar Mintojos (Latvijoje) prekybos mokyklos moksleivis, išgirdo prisikėlimo trimitus, šaukiančius ginti vos paskelbtą mūsų tautos nepriklausomybę. Pirmos rūšies gabumais baigęs Karo Mokyklos II laidą, tik 1928 m., jau tarnaudamas karininku, išlaikė brandos atestatui

Čekoslovakijos

(Atkelta iš 1 psl.)

Kohout likimo yra susilaukę ne tik tūkstančiai Čekoslovakijos, bet ir Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos ir kitų bolševikų pavergtų tautų intelektualų. Tik skirtumas, kad apie Rusijos ir Čekoslovakijos intelektualų persekiojimus laisvoji spauda daug rašo, o apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos intelektualus beveik tyli. Tai iš laisvųjų žurnalistų pusės yra daroma didelė skriauda ir rodoma didelė neteisybė.

Mes, lietuviai, su dideliu širdies skausmu sakame ne tik čekoslovakams, bet visų pavergtų tautų žmonių persekiojimus, kuriuos žiauriai vykdo bolševikiniai režimai Rusijoje, Lenkijoje, R. Vokietijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje etc. Kohout primename, kad socialistų valdoma V. Vokietija, nežinanti komunistinės diktatūros ir intelektualų persekiojimo Čekoslovakijoje, derasi su Husako vyriausybe dėl santykių sutvarkymo. Taigi, sotus alkano neužjaučia. Mielas Kohout, apgailestauk, kad komunisto tėvo šeimoje gimei ir kad 23 m. komunizmui tarnavai. Ir nepamiršk, kad pasaulyje greit bus keli bilijonai kurie dėl komunizmo yra netekę laisvės. Tačiau, kaip rašytojas, ginklo plunksnos nepadėk ir kovok dėl visų pavergtų žmonių laisvės ir gėrovės.

išgyti reikiamus egzaminus. Pradžioje tarnavo 9 pėst. pulke, opakeltas į vyr. leitenanto laipsnį įstojo į karo aviaciją, kur netrukus baigė aviacijos karininkų kursus. Kapitonu pakeltas 1925 m. spalio mėn. Tęsd mokslus toliau, išklaušdamas V.D. Universitete teisių kursą, todėl ir karinėje tarnyboje jam buvo pavestos karo aviacijos teismo teisėjo pareigos. Ėjo ir kitas svarbias pareigas — lakūno — žvalgo, eskadrilės vado pavaduotojo, eskadrilės vado. 1934 m. buvo komandiruotas į Susisiekimo Ministeriją pirmuoju oriniu inspektorium Pašto Valdybos viršininko valdžion. Išlaikęs nustatytus egzaminus į majoro laipsnį, po metų pakeltas majoru, o į plk. lt. laipsnį jau mūsų nepriklausomybės pabaigoje — 1940 m. gegužės mėn. Buvo apdovanotas Lietuvos Pieno Sparnais 1932 m. ir Lavijos aviacijos garbės ženklu 1935 m.

Palyginti vėlai, būdamas apie 40 m. amžiaus, velionis vedė Sofiją Išlinskaitę (1936 m.), vėliau susilaukdamas dviejų vaikų. Užplūdus mūsų kraštą bolševikams ir likvidavus Lietuvos karo aviaciją, velionis buvo atleistas iš kariuomenės 1940 m. lapkričio mėn. "dėl etatų mažinimo, jam pačiam prašant", kaip byloja tarnybos lapas. Iki vokiečių okupacijos išsišlapstęs, įsijungė į po grindinę veiklą. Vokiečių okupacijos metu jam teko viešai eiti Šiaulių apskrities viršininko pareigas, o slapta būti rezistencijos lietuvių vadu. 1944 m. rudenio pabaigoje pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Bad Mergentheime bei Kempteno tremtinių stovykloje. 1949 m. atvyko į Los Angeles, kur dirbo fabrikuose ir kaip matininkas.

Los Angeles lietuvių tarpe velionis Ignas buvo vienas iš pirmųjų visuomenės veikėjų. Jis įsteigė Lietuvių Tremtinių Draugiją, tikslu šelpti atvykstančius į JAV tautiečius ir jie padėti įsikurti. Vienas iš L.V.S. Ramovė Los Angeles skyrė rūsias steigėjų ir jo pirmosios Valdybos pirmininkas. Priklausė Lietuvių Tautinės Sąjungos L. A. skyriui. Tačiau, sulaukęs pensininko amžiaus, pasitraukė ne tik iš uždarbiavimo, bet pa mažu ir iš visuomeninės veiklos, pasilikdamas vis dėlto ligi pat mirties nariu karinėje ir tautinėje organizacijose. Krešulys plaučiuose ir širdies atakos įkamavo, kol turėjo palikti dukterį Aukšę Mitlienę su dviem mažamečiais vaikais, gyvenančią Havajuose, ir sūnų Tada, baigusį matematikos fakultetą magistro laipsniu ir perėmusį valdyti tėvo namus bei toliau inžinieriaujanti Jet Propulsion Laboratory, Pasadenaje.

Pirmadienį, rugsėjo 17 d., Los Angeles Sv. Kazimiero bažnyčioje sve-

čias kun. B. Markaitis, S.J. atkalbėjo rožinį ir pasakė išpūdingą pamokslą apypilnėje bažnyčioje, o rugsėjo 18 d., iš bažnyčios automobilių vilkstinės buvo išlydėtas į Kalifornijos kapines, kur palaidotas netolisavoprieš dvejus metus mirusios žmonos kapo. Kapinėse su juo atsisveikino buvęs Lietuvos kariuomenės vadas div. gen. S. Raštikis, buvęs aviacijos adjutant A. Audronis ir L.V.S. Ramovė L.A. Skyrė vardu atsisveikinimo žodį tarė ramovėnas S. Paltus.

Abi dienas prie karsito, su tautinėmis juostomis per krūtines, būdavo ramovėnų garbės sargyba — B. Narbutas, J. Venckus, J. Spirauskas ir P. Litvinas. Tautinė vėliava apdengta karštinėmis buvęs karo lakūnais V. Irlikis, V. Karalius, G. Radvenis, A. Ruigys ir ramovėnai P. Sakas ir P. Skirmantas. Prie karo keli gražūs gėlių vainikai ir kuklės puokštės liudijo šeimos ir draugų liūdesį. LVS Ramovė v-bos sekretorius J. Venckus ir ram. S. Paltus sulaukė tautinė vėliavą nuo karsto ir įteikė velionio vaikams.

Palengva skirstėsi lietuvių dalyviai, bet ne taip greit ši gilia tėvynės meile persunkta asmenybė išdils iš tautiečių atminties. Ne kalbomis, o realiais darbais velionis prisidėjo prie mūsų tautos prisikėlimo ir neuilgstamai dirbo karo aviacijos stiprinimui. Ir tėvynėje, ir išeivijoje buvo kuklus, santūrus, bet visada rėmė kultūrinius, patriotinius ir mūsų krašto laisvinimo siekiančius veiksmus. Kantrus ir ramus visą gyvenimą, kantriai sirgo ir pasitraukė iš gyvenimo. Bendradarbių palydėtas į amžiną poilsio vietą, velionis kantriai lauks kito trimito, skelbiančio jo paties prisikėlimą. Tebūnie jam lengvos Pacifiko pakrančių smiltys, o pasilikusiems gyviems jo vaikams tėvo pavyzdys tešviečia švyturiu ir teudega juos dirbti mūsų kenčiančios tautos labui.

ČILĖJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

ografinių leidinių autorius. Daugelis Čilėje jį skaito aukšto intelekto asmeniu. Pinochet yra ramus, tvarkingas asmuo, dėstęs kariškus mokslus Quito, Ekvadoro ir Santiago karo mokyklose. Taip pat yra žinoma, kad 1950-ųjų metų laikotarpyje Pinochet yra tarnavęs Washington, D.C., kaip Čilės ambasados karo attachė. Tvirtinama, kad gen. Pinochet brolis palaiko ryšius su Čilės krikščionių demokratų partija. Dar ligi perversmo dienos, 1972.IX.11 buvo tikima, kad šis gėroka pradžios su baltučiais šiais generolas esąs "centro" žmogus: jis niekada nekalbėjo apie politiką ir visada laikėsi tradicijos, kad "kariai ne privalo kištis į politinius reikalus".

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

RAŠYTOJO JUOZO TININIO PALIKIMAS LIETUVIAMS

Prieš porą metų žuvęs automobilio katastrofoje rašytojas Juozas Tininis paliko savo nesutvarkytą raštą. Jo draugų būrelis tuos rankraščius rūpestingai sutvarkė, sudarė pomirtinę autorius knygą. Knygai parinktas J. Tininio mirties "Laiškai Andromachai" pavadinimas. Knyga išleido "Lietuvių Dienų" leidykla. Pristatymas įvyks spalio 14 d. 12 val. Sv. Kazimiero salėje. Dvi ankstesnės J. Tininio knygos prieš porą metų buvo palankiai įvertintos Dirvos skiltyse. Pomirtinis rašytojo kūrybos leidinys — kilniausias rašytojo paminklas. Pažymėtina, kad dail. A. Docius, knyga iliustruota, mirė šiais metais.

LANKĖ OKUPOUTĄ LIETUVĄ IR PRISIGĄSDINO

Į Los Angeles sugrįžo keltas asmenų, šią vasarą lankiusių okupuotą tėvynę. Iš kelionės jie parvežė sunkių įspūdžių. Ten daug vargo, kurį okupantas stengiasi nusišluoti pigia propaganda. Neleidžia, pav. įžengti Vilniuje į tokias gatves, kurios ne paruoštos turistams rodyti. Rodomi restauruoti senamiesčio namai, bet negalima aplankyti netolima, bet apšepusį priemiestį. Turistus sekė "palydovai". Kaip pasakė viena turistė: "Į mano pėdą tuoj statė leteną sovietiškas bodygardas!" Turistinių dolerių tūkstančiai veikliai parėmė okupanto išdą.

LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLE IESKO ŽINIŲ

Lietuvių radio valandėlė, veikianti šeštadieniais, (30 min.) išleido dešimties klausimų lapą. Valandėlė siūlo atsakyti į klausimus, įvertinti valandėlės darbą. "Jūs padėsite suderinti ir išbalansuoti programas", rašo programos redaktorai. Tarp klausimų yra toks vienas: "ar mūsų radio transliacijos yra pakankamai lietuviškos-patriotiškos?" Taip pat pageidaujama patirti klausytojų nuomonę apie transliuojamos muzikos pobūdį: klasikinę, pramoginę, dainų, šokių...

PALIKIMAS SOVIETAMS

Žinomas žurnalistas Antanas Gintneris, gyvenęs Chicagoje, buvo plačiai žinomas už Chicago ribų. Jis buvo aktyvus kelių leidinių bendradarbis, 1968 me-

tais suredagavo paštininkų atsiminimų almanachą. Vėliau išleido kitą apžvalginę knygą, skirtą antrojo Pasaulinio karo sunkmečiui. Jo žmona mirė už jį ankščiau. Antanui Gintneriui mirus paaikšėjo staigmena: jis nepalikė testamentą. Ir štai, kaip praneša "Lietuviai Amerikos Vakaruose" Nr. 9, "prisistatė sovietų advokatai ir kelias dešimtis tūkstančių dolerių paėmė į savo globą, giminiams tik trupinius teatidavė".

Taip žmogus, nuo sovietų tironijos ištrūkęs, aktyviai dirbęs Lietuvos laisvės idėjų, dėl testamentą stokos, "kelias dešimtis tūkstančių dolerių" paaukojo Sovietinei Rusijai! Chincaginis išeivikas absurdas, nušėbino kalifornišką laikraštį.

LIETUVIŲ FONDO VEIKLA

Vietiniai Lietuvių Fondo veiksniai pareigingai talkina centrui vis arčiau priei užsibrėžto milijono. Spalio 13 d. vėjus komitetas rengia savo metinį balijų Sv. Kazimiero parapijos salėje. Paskelbtas įdomus sumanymas: kas įstos į Lietuvių Fondo narius su šimtu dolerių, baliu ja dalyvaus nemokamai!

Spalio 20 d. Los Angeles kaimyniniame mieste, Long Beach, ruošiamas kitas Lietuvių Fondo balius. Įvyks Mažinistų salėje, kurios adresas lietuviams plačiai žinomas. Ir čia naujam nariui šimtininkui nereikia mokėti už žangą į balių.

ATLEIDO IŠ PAREIGŲ RUTĄ LEE KILMONYTĘ

Naujas Los Angeles meras, juodukas Tom Bradley, kaip rašo LAV savaip patvarkė miesto komisionierių pareigas. Jis atleido iš pareigų apie 150 (kaip tik beveik visų baltųjų) buv. mero skirtų pareigūnų. Jų tarpe buvo Ruta Lee. (Info.)

SAN FRANCISCO

VESTUVINĖ SUKAKTIS

Rugpjūčio 18 d. Lila ir Renius Pažemėnai atšventė sidabrinę vestuvių sukaktį suruošdami linksmą ir jaukią pobuvį savo namuose. Lila ir Renius vedybinį gyvenimą pradėjo Australijoje, Victoria mieste. Vėliau gyveno Baltimorėje, Los Angeles, o paskutinius 8 metus Burlingame, Cal. Abu

visuomet aktyviai reikėsi lietuviškoje veikloje — Lila keletą metų vadovavo Los Angeles jaunesniųjų skaučių draugovei, o Renius su akordeonu talkino tautinių šokių grupei. Taip pat abu Pažemėnai yra dirbę San Francisco lietuvių bendruomenės valdyboje — Renius 1967 m. buvo valdybos pirmininku ir jau kelinti metai yra Captive Nations Committee skretorius. Pažemėnai užaugino tris gražias dukras: Audrutė lanko gimnaziją, Lelytė studijuoja sociologiją San Mateo College, o Ramunė Riley su vyru ir dviem vaikučiais gyvena Muskegon, Wisconsin.

LANKĖSI SVEČIAI

Šią vasarą nemažas San Francisco lietuvių skaičius susilaukė svečių iš kitų vietovių. Eliutė ir Alj Grigaliūnus aplankė jos sesuo Rasa ir Tomas Černiai iš Chicago su sūnumi ir dukra. Visi kartu stovyklavo Yosemite ir apvažinėjo S. F. apylinkes.

Bronė ir Jonas Ankaičiai iš Chicago svečiavosi pas sūnų Romą ir jo šeimą, ir tuo pačiu pakeliavo po šiaurės Kaliforniją.

Rašytojas Kazys Bradūnas su šeima bekliaudami automobiliu po Ameriką, sustojo Berkeley pas Danutę Janutienę. Bradūnai praleido keletą dienų susipažindami su San Francisco, tada traukė į Yosemite ir Colorado.

Studentai Robertas Selemis iš Detroit, Jonas Vainius iš New York ir Antanas Dambrūnas iš Washington, D. C. viešėjo pas A. ir M. Jazbučius. Visi trys atsilankė S. F. lietuvių gegužinėje ir susipažino su vietiniais lietuviams. (dj)

WANTED JOURNEYMEN
ELECTRICIANS
MECHANICS
PRODUCTION SUPERVISORS
MAINTENANCE SUPERVISOR
WITH ELECTRICAL BACKGROUND
GENERAL
FOREMAN—MAINTENANCE
ALSO
MACHINISTS
TOLL & DIE MAKERS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
Sat. & Sunday & Shift Work.
REYNOLDS METALS CO.
1701 PORTER S.W.
GRAND RAPIDS, MICH. 49501
An Equal Opportunity Employer
(78-83)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
or
1ST CLASS SKILLED
MOLD MAKERS
and
TOOL MAKERS
FOR PLASTIC AND INVESTMENT
CAST MOLDS
APPLY CALL OR WRITE
PORT CITY MACHINE &
TOOL CO.
560 E. BROADWAY
MUSKEGON HEIGHTS, MICH. 49444
616-733-1269
(78-82)

WELDERS
Production Mig Welders needed for material handling manufacturer. Piece work and overtime.
EQUIPMENT
MANUFACTURING INC.
21590 HOOVER RD.
WARREN, MICH.
(72-78)

PRESS OPERATORS
Needed for material handling manufacturer. Piece work and overtime.
EQUIPMENT
MANUFACTURING INC.
21590 HOOVER RD.
WARREN, MICH.
(72-78)

ELECTRICIAN
Needed for medium sized material handling manufacturer for the second shift. Licensed preferred but not essential.
EQUIPMENT
MANUFACTURING INC.
21590 HOOVER RD.
WARREN, MICH.
(72-78)

WANTED AT ONCE
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SET UP MEN & OPERATORS
FOR
CONOMATICS
&
BROWN & SHARPE
New plant facilities. Excellent benefits and overtime.
SLABE
MACHINE PRODUCTS CO.
4659 INDUSTRIAL PARK
WILLOUGHBY, OHIO
216-946-6555
(73-79)

TAUPLYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO,
NĖS NUOSIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

7% — 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

VIENINTĖLIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTSIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

SU RUSŲ KALBA Į KOMUNISTINĮ ROJŲ

Rusų kalba sovietinėje imperijoje yra viena iš paveikiausių priemonių suvirškinti mažumas, sutirpdyti jas bendrame sovietiniame katile į vieną masę, į vieną, "sovietinę" naciją. Čia pasireiškia senas, caro laikų šovinizmas -- tautinės mažumos privalo "įsisavinti" rusų kalbą! Atkakliai, planingai ir gausiai finansuojant, šis planas vykdomas sovietinėje teritorijoje ir, net, už jos sienų. Reikia pasauliui įskiepyti rusų kalbos pomėgį, pažinti tą kalbą.

Bulgarijoje, Varsoje, užpereitą savaitę prasi-dėjo antrasis tarptautinis rusų kalbos ir literatūros kongresas. Dalyvauja 1500 delegatų iš 51 šalies. Didžiausią kongreso dalį sudaro, aišku, delegatai iš "socialistinių" kraštų.

Tarptautinė rusų kalbos asociacija įkurta Paryžiuje 1967 metais. Tą sąjungą apima rusų kalbos dėstytojus užsienio-uose. Nėra abejonės, kad Asociacija yra Makvos kontroliuojama. Apie tai šiltai kalba sovietinė spauda. Su koku atkaklumu rusų kalba kišama į mokyklas, galima spręsti iš anksčiau rusofobiškos Lenkijos pavyzdžio. Į Lenkiją, kaip ir į kitas satelitines šalis eina gausus rusiškai - sovietiški leidinių srautas. Žinoma, kad net Tolstojų ir Puškiną sovietai panaudoja savo propagandai, prirašydami prie veikalų savo "politiškai - kryptingus įvadás".

Be rusų kalbos, skelbia sovietinė propaganda, intelektualas nėra pilnas intelektualas, mokslininkas nėra pilnas mokslininkas. O sovietinės imperijos teritori-

joje be rusų kalbos ir eilinis pilietis nėra tikras pilietis. Rusų kalbos propagandon išiveržė senas, neskanus, caristinis šovinizmas.

Šiame, tariamai kultūriniame rusų kalbos pažinimo judėjime yra tikras politinis fonas. Pav. Varnos kongreso garbės nariai ir svečiai nebuvo filologai ar lingvistai, bet SSSR ir Bulgarijos kompartijos viršūnės!

Greta rusų kalbos populiarinimo, pastebėti stipri "kirilicos" raidyno reklama. Primityvios tautos tundros ir Sibiro teritorijose aprūpintos "kirilicos" raidynu. Niekartą buvo girdėti nuomonių, kad Pabaltijo tautoms reikėtų susiderinti su sovietiniais centrais, ir pereiti į "kirilicos" raidyną.

Tuo tarpu lietuviška mokykla stovi po stipriais rusifikacijos smūgiais. Ataka nukreipta į mokytojus. Savo pedagoginių žinių šaltiniais lietuviai mokytojai privalo turėti iš rusiškai parašytos medžiagos. Šie pavyzdžiai paimti iš mokytojų skirtos laikraščio "Tarybinis mokytojas" nr. 72:

Faktai rodo tikrą rusinamo lietuvių mokytojų portretą. Mokytojas lietuvis privalo klusniai priimti Maskvos išdirbtus pedagoginio darbo metodus. Turi akiai sutikti su "dvikalbiškumu", dažnai rusų kalbą mokykloje laikant būtinesne už savą, už gimtąją. Kiekvienas mokytojas kitautis privalo gerai mokėti rusų kalbą ir meilę šiai kalbai skiepyti vaikams.

"Rusų kalba -- taikos kalba", tvirtina propagan-

Spalio 6 ir 7 d. Naujame Kultūriniame Centre Detroito priemiestyje, Southfielde įvyko VII JAV LB Tarybos suvažiavimas. Nauji ir erdvūs Kultūrinio Centropastatai šiam suvažiavimui tik. Jie be didelės salės dar turi daug mažesnių kambarių ir juose tarybos komisijos netrukdomai galėjo svarstyti savo reikalus.

Salės viduryje keturkampio forma sustatyti ir žaliai padengti stalai darė gražų išpūdį. Prie-kyje prie uždangos pridėtas meniškasis plakatas su užrašu "VII JAV LB Tarybos Suvažiavimas" visiems krito į akis. Jis savo kairiame šoneturėjo stilingą Lietuvos ženklą. -- Vytį. Ten stovėjo dvi vėliavos: Amerikos ir Lietuvos. Žaliavo žali žolimai ir po jais stovėjo garsiakalbiai.

Suvažiavo įvairių profesijų ir visokio amžiaus žmonių. Jaunų ir suaugusių. Suvažiavimą atidarė ir jį iki buvo išrinktas naujasis Tarybos prezidiumas, vedė senasis pirmininkas Vytautas Kamantas. Suvažiavime dalyvavo 47 turintieji teisę balsuoti nariai (tarybos nariai ir apygardų pirmininkai).

Suvažiavimas pradėtas Lietuvos Himnu. Invokacijos maldą sukalbėjo tarybos narys kun. An-sas Trakis. Ir po invokacijos trumpą pasveikinimo žodį tarė LB Detroito apylinkės valdybos pirmininkas Jonas Urbonas.

Į rinkimų ir nominacijų komisiją išrinkti: Antanas Mažeika, Kazys Jankūnas, Juozas Ardys, Rimantas Genčius, dr. Petras Kisieličius ir Juozas Kapočius.

JAV LB Garbės Teismo pranešimą perskaitė kun. Jonas Borevičius, SJ. Pranešimas buvo išdiskutuotas ir priimtas.

Kalbėjo buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas Vytautas Volertas ir savo kalboje atpasakojo atliktus darbus. Jo kalba

da, kuri tankiu savo raizginiu supa mokytoją, mokyklą ir net mažiausio vaiko sąmonę. Ta kalba kalbėjo ir rašė komunistinės religijos apaštalai ir šventieji. Su ta kalba esi pilnas sovietinis pilietis.

O kaip su lietuvių kalba?

Tai pereinamasis sentimentas komunizmo statybos procese.

ANTANAS GRINIUS

buvo atspausdinta ir norintieji ją gavo. Jopakvietimu atsistojimu buvo pagerbti nesenai mirę LB nariai. Vytautui Volertui baigus kalbėti, savo žodžiui tarti buvo pakviestas Naujasis PLB pirmininkas Bronius Nainys.

Pasaulio Lietuvis reikalų kalbėjo Stasys Barzdukas.

Jaunimo reikalais kalbėjo PLB vicepirmininkas Rimas Kasparas ir po jo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo pirm. dr. Vytautas Vardys. Po jo kalbos buvo diskusijos ir jose dalyvavo: dr. Petras Vileišis, Teodoras Blinstrubas, kun. Gediminas Kijauskas, kun. Jonas Borevičius ir kiti.

Daroma pertrauka ir po jos Tarybos nariai pasiskirstė į 6 komisijas posėdžius vedė komisijose. Ten išsirinko pirmininkus, sekretorius ir diskutavo ateities 3 metų JAV LB veiklą.

6 val. turėjo pietus. Prieš valgį maldą sukalbėjo kun. Gediminas Kijauskas. Čia tenka pasakyti, kad LB apylinkės valdyba, kuri globoja šį suvažiavimą, buvo labai vaišinga.

8 val. pradėdamas ant-rasis posėdis ir jame renkamas naujas LB Tarybos prezidiumas. Į prezidiumą nutarta rinkti tik tris asmenis. Nominacijų komisija pristatė 6 kandidatus 3 iš Detroito: Algį Rugienį, Robertą Selenį ir Joną Urboną ir tris iš Chicago: Joną Jasaitį, kun. An-są Trakį ir Daivą Vaitkevičiūtę. Buvo praversti slapti balsavimai ir į Tarybos prezidiumą buvo išrinkti: Algis Rugienius, Robertas Selenis ir Jonas Urbonas. Jie jau ir pareigomis pasiskirstė: Algis Rugienius -- pirmininkas, Robertas Selenis, vicepirmininkas ir Jonas Urbonas -- sekretorius.

JAV LB Garbės teismas išrinkti: šešių metų terminui -- prel. Jonas Balkūnas, dr. Jonas Genys ir Algis Makaitis. Trijų metų terminui -- prof. Balyš Vitkus, dr. Bronius Nemickas ir Ignas Kazlauskas.

Į Kontrolės Komisiją išrinkti: Valentinas Melinis, dr. Rozalija Šomkaitė ir Algimantas Šaulys.

JAV LB Krašto Valdybos pirmininko vietai nominacijų komisija pasiūlė du kandidatus: inž. Vytautą Kutkų ir inž. Juozą Gailą. Abū labai darbštūs ir savo pasakytose kalbose gražiai užsirekomendavo.

Slaptai balsuojant ir vėliau suskaičiavus balsus rasta: už inž. Juozą Gailą 25 ir už inž. Vytautą Kutkų 22. Tokiu būdu buvęs valdybos vicepirmininkas inž. Juozas Gaila išrenkamas JAV LB Krašto Valdybos pirmininku.

Naujasis Tarybos pirmininkas Algis Rugienius padėjo buvusiam Tarybos prezidiumui ir baigtas tos dienos posėdis.

Sekmadienį spalio 7 d. Dievo Apvaizdos naujoje bažnyčioje kun. Gediminas Kijauskas SJ tarybos

nariams ir svečiams atlaikė šv. mišias. 10 val. pradėdamas antrosios dienos posėdis. Jampirmininkauja naujas tarybos pirmininkas Algis Rugienius. Jis pakviečia Svetimo Tarybos pirmininką Joną Kavaliūną tarti žodį, kuris trumpai atpasakojo švietimo srities metmenis. Jam baigus kalbėjo inž. Vytautas Kutkus. Jis savo kalboje pasveikino detroitiškius laimėjusius naujus pos-tus ir taip pat naują pirmininką inž. Juozą Gailą. Taip pat padėjo už jį balsavusiems ir tiems, kurie už jį nebalsavo, nes tokiau būdu nuėmė nuo jo sunkią trijų metų darbo

naštą. (Didelis plojimas salėje).

Toliau ėjo Tarybos Komisijų ir Tarybos narių siūlymai, klausimai ir nutarimai.

Suvažiavimą sveikino: Lietuvos atstovas Washingtono Juozas Kajecas, Garbės konsulė Chicagoje Juzė Daužvardienė, Draugas, ALT -- dr. Kazys Bobelis, Liet. Inst. -- Jurgis Gimbutas ir ALR kunigų vienybės -- prel. Jonas Balkūnas.

Pasakytomis, naujai išrinktų, JAV LB Krašto Valdybos pirmininko inž. Juozo Gailos ir Tarybos pirmininko Algio Rugienio kalbomis baigiamas šis Tarybos suvažiavimas ir sugiedamas Lietuvos himnas.

HIRING NOW!
FOR OUR ZINC & ALUMINUM PLANT
LABORERS — FURNACE OPERATORS — MAINTENANCE MEN
Steady employment, overtime opportunities & attractive fringe benefits.
APPLY AT PERSONNEL OFFICE
ARTHURMENDEL RD. OFF PAW PAW AVE.
MICHIGAN STANDARD ALLOYS, INC.
BENTON HARBOR, MICH. 49022
616-927-3157
Equal Opportunity Employer (78-84)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
LIFT TRUCK MECHANICS
Experienced in electrical background preferred.
Excellent wages and all fringe benefits.

Apply or call. Ask for Al O'Neill
CLARK EQUIPMENT COMPANY
2239 Fenkell
Detroit, Michigan 48238
313-342-5100
An Equal Opportunity Employer (75-81)

TALKON! TALKON!

"9% UŽ LIETUVIŠKUMĄ"

New Yorko Kutūros Židiniui užbaigti, Tėvai Pranciškonai išleido PASKOLOS LAKŠTUS arba "MORTGAGE BONDS" MOKANČIUS 9% PALŪKANŲ. Procentai išmokama kas metų ketvirtis. Visi lietuviai gali investuoti po \$1,000 -- ar daugiau. "Bonds" bus atperkami po penkerių metų. Reikalui esant, pinigų galima atsiimti po trijų metų.

Paskolos garantuotos Tėvų Pranciškonų Vienuolijos ir Lito Bendrovės.

Prašom pasinaudoti sekančia forma šių "BONDS" užsiprenumeravimui.

GERB. TĖVAI PRANCIŠKONAI

Čia siunčiu čekį sumoje \$,00.00, už kuriuos prašau atsiųsti Jūsų virš minėtas Bonds. Aš suprantu, kad už šiuos bonds bus mokama 9% metinio dividendo sekančiai: 8% metinio dividendo bus išmokama kas metų ketvirtis ir 5% ekstra dividendas bus pridėtas atperkant šiuos bonds po 5-ųjų metų.

Aš turiu teisę šiuos bonds iškeisti po trijų metų, bet tada metinis dividendas bus tik 8%.

Šiuos bonds prašau užregistruoti sekančiai:

Mano vardas _____

Mano vardą lygiateisiai su _____

Skandiu vardą _____
paskiriant mane kaip legalų globėją.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Social Security numeris _____

Parašas _____

Prašom siųsti:

Franciscan Fathers c/o Litass Investing Co.
86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. num. 212-441-6799

PRENUMERUOKITE, SKAITYKITE
УЧИТЕЛЬСКУЮ ГАЗЕТУ

"Učitel'skaja gazeta" — TSRS Svetimo ministerijos ir Svetimo, aukš-tųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profesinio organo. "Učitel'skaja gazeta"

• KĄ RAŠO

"PREPODAVANIJE ISTORII V ŠKOLE" Nr. 5

Redakcinio straipsnyje skaito-
tojai supažindinami su TSRS CK ir
TSRS Ministrų Tarybos nutarimais.
Jono Griginskio istorijos

TOLMATOS ŽIBURIAVIMAI... (14)

MIGLOTAS LIŪNAS

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Paminėti vakaruose rytų Europos geopolitinę raktinę padėtį pasaulio galybių balansavimo atveju -- yra baisus netaktas. Visai taip, lyg susitikus nesenai ištėkėjusią draugę šūktelti: -- Ar tas susiraukšlėjęs grybukas yra tavo vyras? Brangioji, o kas atsitiko su anuo aukštu brnetu su kuriuo tu buvai susižiedavusi?

Šiandieną, kalbėti apie rytų Europą yra tas pats, kaip priminti pasauliui labai nemalonų įvykį, apie kurį niekas nieko nebe-nori girdėti.

Neišsiskiria iš šios bendros taisyklės ir Washingtonas. Bendrai paėmus, žvelgiant į Washingtoną, gaunasi išpūdis, jog po 1945 metų politinių klaidų įvykdymo, JAV-ėse atsirado tam tikras psichologinis reikš-las padarytas klaidas teisiinti. Kiekviena, kad ir menkiausia nuomonė sutampanti su JAV oficialiąja teze, jog rytų Europos tautos buvo politiniai nesubrendusios, yra priimama išskėstomis raiškomis ir į ją yra žiūrima pro padidinamąjį stiklą. Tuo tarpu bet kokia teigiama užuomina apie buvusias rytų Europos santvarkas yra sutinkama su nuolaidžia šypsena ir su įsitikinimu, jog tai esama vieno įprastų rytų Europos šovinizmo pasireiškimų.

Šiuo klausimu rodomas šališkumas priėjo tokio kraštutinumo, jog jis nejučiomis persunkė net rimčiausiose JAV universitetuose teikiama dėstymą. Politinius mokslus studijuojantis rytų Europos kilmės jaunimas yra JAV profesorių instinktyviai stumiamas tendencingo vertinimo kryptimi. Uni-versitetuose teigiamai yra priimami tikslai tokie darbai, kurie patvirtina pačių amerikiečių a priori prieitais išvadas. Kai kurie išsamūs ir bešališki tyrimai vėlgi yra pristatomi publikai su niekuo nepagrįstais universiteto komentarais, būk tai čia, štai, mato-te, pasitvirtina "rytų Europos nesubrendimo" te-zė (!?). Dar kiti darbai, rodantieji teigiamas rytų Europos tautų ir prieš karinių santvarkų savybes yra paliekami pačių išeivių vidaus paklausai, kaipo neverti moksliško dėmesio. Savaimė aišku, tokiose sąlygose, norint gauti pripažinimą studentas pasirenka pirmąjį kelią ir tuo pačiu tikslai

padidina jau ir taip didelį rytų Europos vertėpaneigiančių atsiliepimų krūvį.

Metai iš metų, be jokio kritiško apsvaistymo iš-kraipant plataus rytų Eu-ropos ruožo politinės ir istorinės raidos davinius, galop yra prieina-ma prie tokio migloto ne-susigaudymų liūno, kad kitos išeities nebelieka, kaip visą reikalą palaidoti ir užmiršti. Tačiau gy-vo daikto taip lengvai nepalaidosi, ir tokie atsi-tikimai kaip Simo Kudir-kos išdavimo detalės ne-maloniai primena Wa-shingtonui, jog už kai ku-riuos užmiršimus yra ap-mokama savo -- kaipo protingos valdžios -- re-putacijos nustoju.

Simo Kudirkos atveju įvykęs "nesusigaudymas padėtyje" tėra milžiniškos po vandeniu užslėptos icebergo masės išsi-kišusi regima viršūnėlė. Tikrumoje, nesugebėjimas įžiūrėti rytų Euro-pos padėties, jo politi-nių galimybių ir geogra-finės svarbos sudaro tą veiksnį, kuris veda JAV į visus jų vargus santy-kiuose su sovietais.

Neteisinga būtų tačiau tuo "nesusigaudymu" ry-tų Europos tikrovėje kal-tinti vien amerikiečius. Nemaža kaltės čia kliū-va ir patiems rytų Euro-pos išeiviams, nesuge-bėjusiems per tiek metų viešai peržvelgti moder-nia ir bešališka akimi ry-tų Europos globalinį poli-tinį potencialą.

Čia reikia pabrėžti, kad JAV universitetai, nors ir labai šališki šiuo metu, yra visgi vienintė-liai pasaulyje mokslo centrų nebija įvykdyti savų teorijų reviziją. Juk JAV mokslo įstaigų sąži-ningumas ir drąsa naujas idėjas priimančios sudaro vieną kilniausių ir gra-žiausių Šiaurės Ameri-kos žemyno broužų. Jei šiuo metu JAV universi-tetai rytų Europos klau-simais nusikalba nuo ko-to, tuomi visgi reikia pirmoj vietoj kaltinti pa-čius europiečius, neišten-gusius pralaužti savo ga-bumais dirbtinomis sve-timųjų teo'jomis pasta-tytų sienų ir nemokėju-sius pravesti rimtą ry-tų Europos davinų per-vertinimą akademiname lygyje.

Šiandieninis JAV ne-noras ir mūsų nesugebėjimas išsamiai peržvelgti rytų Europos davinius iš dalies priverčia ir pa-tį Washingtoną remtis se-noviškomis (1944 metais

Špionažo spąstuose (4)

Stalino budeliai jį užmiršo...

Ir kadangi Pagodinas nejudėjo Avksentevas tęsė:

-- Nebijokit sugadinti piešinio ant grindų. Eikit pirmyn. Visad pirmą žingsnį sunku padaryti. -- pastebėjo Avksentevas juodamas iš psichologiškos reakcijos, kuri svečią visad sulaukė davo kaip prikalta prie grindų.

-- Tai būtų lyg eičiau per dalininko paveikslą, draugeministeri, -- pasakė Pagodinas ir perėjo kambarį ant pirštų galų, stengdamasis nepaliesiti ratų. Kai jis pradarė užuolaidą, stipri neapdengtos elektros lempu-tės šviesa sekunde apakino. Stiprus sieros kvapas sklido kambary.

-- Jūs ne kiek nepasikeitėte, Eugenijau, visai ne, -- pasakė Avksentevas, -- Jūs vis dar turite tas amerikoniškas manie-ras ir tai mane erzina. Aš jus nemačiau nuo... kur tai buvo? -- Čekoslovakijoje.

-- Taip, tikrai, Aš turėjau prisiminti, Čekoslovakijoje.

Dabar Pagodinas aiškiai matė Avksentevą. Jis sėdėjo visiškai nuogas ant medinio suolo išsitiesęs nuo galvos iki kojų storu purvo sluoksniu.

-- Ar norite prie manęs prisijungti. Ši purvą aš specialiai atvežiu iš Juodosios jūros. Jis turtinas siera ir gerai veikia prieš artritą. Bet aš nemanau, kad jūs kenčiate nuo artrito, ar ne? Bet visvien darykit kaip aš. Šitame purve be abejo yra kitų elementų, kurie jums nepakenks.

-- Ačiū, drauge ministeri, bet purvą aš laikau dalyku nuo kurio reikia greičiau nusikratyti, negu apsidėti.

-- Jūs vis tebesate ortodoksiški pažintų. Pagaliau, Eugenijau Michailovič, malonu jus matyti po tiek metų. Jūs esate for-moje, gal būtų pavargę, bet vis vien formoje. Atsisėkit ir įsi-pilkit gėrimo. Aš tuo tarpu nusiplausiu šį purvą ir mes kalbėsime.

Avksentevas nuėjo į kampan atidarė dušo šlaupą, paleisdamas visu smarkumu vandenį. Apdžiūvęs purvas pradėjo tirpti ir dingo grindyse, per išbėgimo vamzį.

Boris Avksentevas buvo kylan-čioji žvaigždė sovietų kompartijos hierarchijoje. 51 metų amžiaus jau buvo kandidatu į politi-burą, valstybės sekretorium, kuriam buvo pavesta ekonominė reforma visoje Sovietijoje, ir sekretorium labai slapto komiteto, kuris prižiūrėjo užsie-nio saugumo organus.

Avksentevas išėjo iš dušo įsi-supęs į baltą chalata ir atsisėdęs priešais Pagodiną, trindamas kūną, kad greičiau išdžiūtų.

-- Kaip patinka šis namas? Tai senas teatras, Tikra retenybė. Istorinės pastatos.

Pagodinas jautė, kad šis įva-das skirtas sušvelninti pasikalbėjimo atmosferai.

-- Aš maniau, kad jūs gyvenate Maskvoje, -- pasakė Pagodinas. Buvau kiek nustebintas, kai automobilis išvežė už miesto.

-- Aš turiu apartamentą Maskvoje, bet kai aš galiu pasi-sižalinti, aš mėgstu būti čia. Man patinka čia priimti ką nors ir kalbėtis apie ką mažai žinau. Pagodinas iš mandagumo ner-vingai nusijuokė.

-- Kas darė tuos piešinius ant grindų? Tai tikras meno kūri-nys.

du revolverius, vieną didelį, su ilgu vamzdžiu, ir kitą automati-nį, nedidelį. Jis leisdamas pa-smerktajam pasirinkti.

Kai Stalinas apie 1920 m. įsi-tvirtino valdžioje, jis nutarė at-silyginti savo seniems drau-gams. Vieną dieną jis pašaukė mano tėvą prie telefono ir pa-dovanojo jam šį namą. 1930 m. laike valymo, Stalinas nusikratė visais savo senais draugais su kuriais plėšė bankus Odesoje. Visus likvidavo. Išskyrus mano tėvą. Jis pasiliko sėdintis, lauk-damas kada atvyks jo ieškoti. Aš prisimenu, kai kiekvieną vaka-rą jis mane bučiuodavo sakya-damas: "Sudiev", vietoj "Labanakt". Po kurio laiko jis grįžo prie savo jaunystės pasaulio, prie dalykų kuriuos pažino Len-kijoje, kai mirtis nekabojo virš galvos. Tai tada jis pradėjo pa-lubėje kabinti tas iškarpas ir piešti smėliu. Jis nedaug kal-ba. Bet jis nėra beprotis, o tik gyvena kitame pasaulyje, ma-žiau komplikuotame.

Pagodinas klausėsi tylėda-mas. Bet žingeldumas paėmė viršų.

-- Ir jūs niekad nesužinojote, kodėl jūsų tėvas išvengė "čist-kos"?

-- Ne. Prieš keletą metų dis-kretiškai pravedžiau tyrinėji-mą, bet niekas nežinojo. Gal būtų sudarinėjant sąrašus per klaidą buvo praleista jo pavardė. Gal būtų Stalinas prisiminė, kad ma-no tėvas jam padarė didelį patar-navimą ir dėl to jo nejudino. Gal būtų ieškant suimti, nerado namo...

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
BRIDGEPORT OPERATORS
BORING MILL OPERATORS
JIG BORE OPERATORS
Must be able to set up work from
blue prints and close tolerance. Paid
Blue Cross, paid life insurance, per-
centage vacation pay, 12 paid holi-
days, Overtime.
SCHWARTZ INDUSTRIES
313-536-1330 (73-77)

HANDYMAN-WOMAN
TO ASSIST IN SHIPPING
RECEIVING, MAINTENANCE AND
PLANT KEEPING
Interesting Diversified work. Experi-
enced desired but willingness to learn
may qualify you.
Call 201-757-2040
COZZOLI MACHINE CO.
46 East 2nd Street
Plainfield, N. J.
An Equal Opportunity Employer (78-80)

ELECTRONIC TECHNICIANS
BSEE ENGINEERS
CONTACT INDUSTRIAL RELATION DEPT.
WILCOX ELECTRIC INC.1400 Chestnut
Kansas City, Mo. 64127
816-231-0700

An Equal Opportunity Employer

(73-78)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY'S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pranas Naujokaitis rašo — "LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJA"

PASIKALBĖJIMAS SU AUTORIU

(2)

JURGIS GLIAUDA

-- Juk tai platus užsi-
mojimas, tolygus kelių
tomų apimčiai. Toks pro-
jektas pareikalaus milži-
niško darbo. Ar nebuvo
sugestijų tokį projektą nu-
veikti kolektyviai? Kaip
veikalas atrodys?

-- Veikalo bus keturi
tomai! Firmasis tomas
apima laikotarpį nuo Maž-
vydo iki Maironio. Antra-
sis tomas atskleidžia es-
tetinės individualistinės
krypties autorius. Tai 1907 - 1928 metų perio-
das. Čia sutelkta daug
stambių autorių. Trety-
sis tomas apima Nepri-
klausomybės laikais iš-
augusius ir subrendu-
sius rašytojus. Tai 1928
- 1944 metų laikotarpis.
Paskutinis, ketvirtas,
tomas apims vadinamą-
ją tarybinę literatūrą ir
svetimuose kraštuose iš-
augusius rašytojus.

Veikalas bus iliustru-
tas: autorių atvaizdai,
kartais ir tituliniai kny-
gų puslapiai. Pav. pir-
mame tome yra per 50
ilustracijų. Kiti tomai
numatomi dar gausiau
ilustruoti.

Pirmieji du tomai jau
parašyti. Pirmąjį jau
spausdina Pranciškonų
spaustuvė Brooklyne.
Antrąjį tomą skaito lei-
dėjų sudaryta komisija.
Trečias tomas rašomas.
Ketvirtajam pamažu tel-
kiama medžiaga. Jis bus
rašomas 1974 metais ir
iki ateinančių metų pa-
baigos numatoma už-
baigti. Išleidimas, žino-
ma, dar kiek nusitęs.

Nedidele stipendija
darbą remia Lietuvos
Fondas. To pat Fondo pi-
nigais veikalą leidžia LB
Kultūros Fondas. Leidė-
jas apytikriai nustato ir
tomų puslapių skaičių,
tad autorius verčiamas
per daug neišsiplėsti.

Nesu priešingas kolek-
tyviniam panašaus veika-
lo parengimui. Tačiau
niekas nesiėmė iniciaty-
vos tokį kolektyvą orga-
nizuoti. Nesiėmiau ir aš,
žinodamas, kiek nedaug
tėra laisvajame pasauly-
je tos srities specialis-
tų, kvalifikuotų tokį vei-
kalą rašyti. Ir tie patys
užimti visokiais darbais,
kitų sveikata sušlubavusi.
Dėl to Lietuvos Fon-
dui pasiūliau darbo imtis
vienas. LF pasirašė su
manimi atatinamą sutar-
tį.

-- Ar nėra sunkumų
gauti šaltinius? Ar ima-
noma išseivijos sąlygose
rasti reikalingos medžia-
gos?

-- Okupuotoje Lietu-
voje esą rankraštiniai ir
dokumentiniai šaltiniai,
suprantama, man nėra
prieinami. Tačiau ten iš
leistais literatūros moks-
lo veikalais naudojuosi.
Naudoju, pav., biografi-
nius ir bibliografinius
duomenis, autentiškus kū-
rininių tekstus. Tad, ta
prasme galima naudotis
minimais šaltiniais.

Ko pats neturiu savo
rinkiniuose, susirandu
pasiskolinti. Išseivijoje
sukurtus veikalus, kri-
tikos knygas literatūros
mokslo medžiagą, esu su-
sirinkęs savo biblioteko-
je ir kartotekoje. Tai il-
gų metų atkaklus darbas.
Naudojuosi "Alkos" mu-
ziejuje esamais "Židini-
nio" ir "Naujosios Romu-
vos" ir kitų žurnalų komp-
lektais.

Dėmesio rašomam vei-
kalui ir mano darbo rū-
pesčiui patyriau iš atski-
rų rašytojų. Oficialaus
ryšio rašomam veikalui
Lietuvių rašytojų draugi-
ja neparodė. Paskiri as-
menys pasiteirauja ir
reiškia nuosirdų pasiten-
kinimą. Dirva, pirmas
laikraštis, ryžosi deta-
liai pristatyti šį Lietu-
vių Fondo projektą pla-
čiajai mūsų visuomenei.

-- Berašant paskutinį
tomą prieisite prie itin
jautrios problemos. Kaip
vertinate pokarinę, poli-
tinės sienos perkirstą
lietuvių literatūrą? Ar,
laikui bėgant, negalės su-
siformuoti dvi atskiros
literatūros lietuvių kal-
ba? Pav. ispanų kalba
literatūra Ispanijoje ir
Lotynų Amerikoje. O gal
išseivijų literatūra tėra tik
tai epizodas, nes nėra na-
tūralaus jai prieauglio?

-- Nuleista geležinė
užuolaida, nors dabar ir
su plačiomis spragomis,
kaip atrodo, mūsų litera-
tūrą padalino į dvi skir-
tingas sroves. Laisvojo
pasaulio rašytojai lais-
vai renkasi temas, sti-
lius, kryptį. Niekas jų ne-
kontroliuoja ir nevaržo.
Okupuotos Lietuvos rašy-
tojai yra komunistų par-
tijos diriguojami. Parti-
ja laiko literatūrą ir kiek

vieną kūrybą tiktai prie-
mone "socializmo staty-
bai". Dėl to netgi įsako-
mos specifinės temos kū-
rybai: darbininkų butis,
penkmečio planas, darbo
entuziamas, etc. Nustato-
ma kritikos kryptis, gi-
riami tendencingi propa-
gandiniai kūriniai, reika-
laujama paklusti "socia-
listinio realizmo" meto-
dai. Visos leidyklos ir
periodika yra valdžios ži-
nioj. Tokiu būdu, be par-
tinės cenzūros negali bū-
ti išspausdintas nė vie-
nas dalykas. Net kny-
goms skiriami atsakingi
redaktoriai - cenzoriai.
Ta moralinė prievartapa-
lieka stiprias žymes oku-
puotos Lietuvos literatū-
roje. Į grožinę kūrybą
ten braunasi ir primesti-
nis žargoninis publicis-
tikos stilius, aklas rusiš-
kųjų frazių vertimas.
Ypač daug tokių kalbi-
nių šiukšlių yra kritikos
raštuose. Tad ima atro-
dyti, kad okupuoto kraš-
to ir išseivijos literatū-
ra eina skirtingais ke-
liais. Tačiau, aš abejo-
ju ar tuo būdu susikurs
atskiros lietuvių litera-
tūros. Juk išseivija nėra
kompaktinė tautos da-
lis, o tik skeveldros, ku-
rios tėra gyvos tik savo
dvasiniais ryšiais su pa-
likta tėvyne. Mano su-
pratimu, tautos kultūra
čia lieka nedaloma, nors
ir tekanti šiame periode
skirtingomis srovėmis.
Tad ir literatūrinė kū-
ryba yra vienos lietuvių
tautos kūryba, nors at-
skirų kūrėjų kuriama
skirtingose socialinėse
sąlygose. Tuo pagrindu
savo veikale aš imu vien-
tisinės lietuvių literatū-
ros istoriją. Praktiškai
aš neskaldau autorių pa-
gal jų politinės kūrybos

sąlygas, imu ištisai vi-
są autoriaus gyvenimą
ir jo kūrybą, kiek tai lie-
čia tuos autorius, kurių
gyvenimo etapai yra poli-
tinių krašto sąlygų kait-
tojų. Tai, kas dabar
mums, įvykio amžinin-
kams, atrodo nesuder-
inama, istorijos bėgyje
atrodys epizodu.

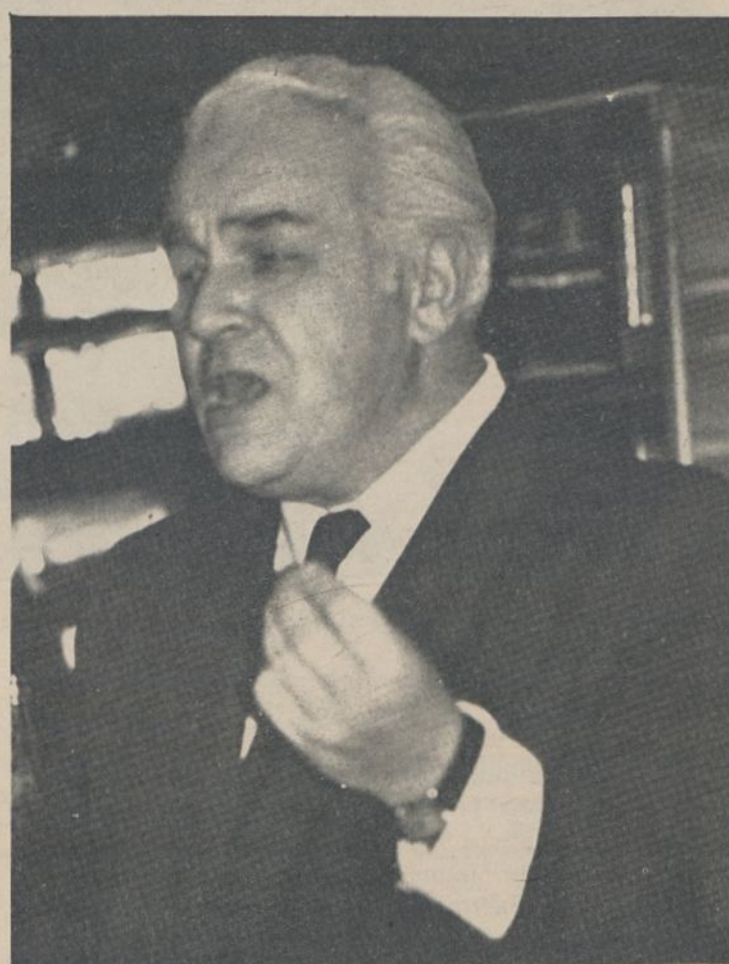
Okupuotoje Lietuvo-
je gausus rašytojų prie-
auglis. Bet, dalinai, yra
sąlygų išdava. Valdžia
sudaro jauniems rašy-
tojams palankias mate-
rialines sąlygas. Tas rū-
pestis tendencingas: li-
teratūra laikoma "socia-
lizmo statybos" priemo-
ne. Valdžia verbuoja ra-
šytojus politinei veiklai.
Todėl jiems statomi kryp-
tiniai reikalavimai, duo-
damos temos. Gal kiek
laisviau jaučiasi lyri-
kai, bet ir juos smarkiai
bara (net baudžia) už nu-
krypimus į individualiz-
mą ir formalizmą. Įdo-
mus reiškinys: jaunieji
rašytojai savo temati-
koje ir stiliuje kiek drąses
ni už vyresniusios sava-
vo kolegas.

Gal dėl to, kad jie jau
nepajuto brutalesnio te-
roro, kokiį pergyveno vy-
resnieji.

Išseivijos rašytojų prie-
auglis labai negausus. Iš-
seivijos sąlygos ugdyti li-
teratūros talentus yranė-
palankios. Priaugančioji
karta silpnai mokalietu-
vių kalbą, svarbiausią li-
teratūros kūrimo prie-
mone. Ateities viltys, ste-
bint be iliuzijų, menkos.
Tačiau pajėgioji kurti iš-
seivijos rašytojų karta
taip greit dar neišmirs.
Gal būtų dar kelias dešim-
tis metų galėsim kalbė-
ti apie literatūrinę išse-
ivijos gyvybę.

Kaip kiekviena išseivi-
ja pamažu tirpsta sve-
timųjų jūroje, taip tirps-
ta ir lietuvių išseivija.
Tad neaiškus yra naujų
talentų iškilimas.

Skaitytojų vardu --
Ačiū už suteiktą Dirvai
pasikalbėjimą. Nuosir-
džiausi sekmės linkėjimai
"Lietuvių literatū-
ros istoriją" berašant.

Maestro Vytautas Marijošius pokalbio metu

NAUJŲ OPERŲ PĖDSAKAIS

VALANDA SU DIRIGENTU VYTAUTU MARIJOŠIUM

Š.m. rugpičio mėn.,
dar prieš išvykdamas į
PLB Seimą Washingto-
ne, gaunu sveikinimo iš
Italijos atvirlaiškų su gra-
žia Sienos miesto pano-
rama. Rašo prof. Vyt.
Marijošius. Jis baigias
universitetinius išparei-
gojimus Italijoje ir grįž-
tąs į JAV. Netrukus ma-
nąs atvykti į Chicagą ir
tikis pasimatyti.

Tai buvo gera naujie-
na. Susitikti Maestro ir
pasikalbėti seniai reikė-
jo. Paskutinį kartą pro-
fesorių mačiau prieš 3
metus. Tada kalbėjome
ir analizavome jo suma-
nytą liet. operų sukūrimo
idėją. Nors mūsų nuomo-
nės sutapo, tačiau ne visi
klausimai buvo lengvai
atsakomi. Todėl vieną va-
karą posėdžiavome pas-
tuometinį LB Centro Val-
dybos pirm. inž. Br. Nai-
nį. Tokiam kultūriniam
polėkiui Br. Nainys bu-
vo ypač palankus. Paga-
liau sutariame: užsako-

me 4 vieno veiksmo lie-
tuviškos tematikos ope-
ras. Prof. V. Marijošius
savo nuožiūra kviečia
kompozitorius ir rūpina-
si menine puse. Kompo-
zitoriams paliekama tei-
sė patiems kviesti lib-
retistus. Libretistai pa-
tys pasirenka temas. LB
Centro Valdyba projek-
tą finansuoja: po \$1,000
kompozitoriams ir po
\$300 libretistams. Chica-
gos Lietuvių Opera kvie-
čiama šias naujas ope-
ras pastatyti 1972 m. se-
zone. LB Kultūros Fon-
das projektą koordinuo-
ja ir vykdo.

Tai bene pagrindiniai
projekto momentai, pa-
liekant nuošaly detales,
nors ir jos mūsų kultū-
rinės veiklos stebėto-
jams būtų nemažiau įdo-
mios. Ir šiandien (1973-
IX-22) vykstant į pasi-
matymą su Maestro, ši-
sai svajingas 3 su puse

(Nukelta į 6 psl.)

Vienas iš pranešimų serijos mūsų klientams:

Kiek tai yra verta?

Kiekvienos pastangos atsiekti tobulumą
pagaliau pasiekia tašką, kada
papildomos išlaidos pradeda perviršyti
pagerinimo laipsnį.

Niekur nėra taip teisinga, kaip oro
taršos kontrolėje.

Paimkite kainą jūsų automobilio. Oro
taršos kontrolės standartai 1977
automobiliams reikalauja tokio
tobulumo laipsnio, kuris pakels šimtais
dolerių automobilio kainą. Taip
pat sumažinimas pajėgumo reikalau-
s žymiai daugiau benzino per mylią, kada
benzinas darosi vis brangesnis ir
sunkiau gaunamas.

Ar šis tobulumo laipsnis vertas tokios
kainos?

Imkime elektros kainą. Jeigu mes esame

reikalaujami pasiekti esantį oro taršos
kontrolės standartą su ribota
šiandienine technologija, tai gali
padvigubinti jūsų kainą jūsų
elektros.

Mes visi norime pagerinti savo aplinką.

The Illuminating Company išleidžia
daugiau kaip milijoną dolerių
kiekvieną mėnesį tik oro taršos
kontrolei ir aplinkos pagerinimui.

Tie pinigai turi ateiti iš klientų.

Todėl mes tikime, kad dalinsitės mūsų
rūpesčiais dėl nerealistinio standarto,
kuris gali pakelti mūsų išlaidas — ir
jūsų — dar aukščiau.

The ILLUMINATING Company

Jaunavedžiai B. ir R. Gurčiniai.

R. Žuko nuotrauka

NAUJA LIETUVISKA ŠEIMA

Vienos iš iškilingiausių vestuvių puotų buvo iškeltas MiraMar viešbutyje Santa Monikoje, jaunavedžiams Birutei Safrončikaitėi ir R. Gurčiniui pagerbti. Didžiulę salę pripildė jaunųjų ir jų tėvų draugai ir giminės atskridę net iš pietų Amerikos ir Kanados.

Prel. J. Kučingis atliko vestuvių apeigas šv. Kazimiero bažnyčioje ir sukalbėjo maldą prieš vestuvinių

pokylį.

Jaunieji povestuvinę kelionę praleido Tahiti salose. Ši nauja lietuviška pora kartu skautavo, kartu ir tautinius šokių šoko, atrodo, kad ir toliau laimingai kartu gyvenimo keliais eis, nes niekas taip šeimos neriša, kaip bendri norai, bendros idėjos.

B. Gurčiniene dar tebestudijuoja kalbos patologiją, Rimvydas jau baigė universitetą, elektros inžineriją BS laipsniu. V. Irl.

NAUJŲ OPERŲ PĖDSAKAIS...

(Atkelta iš 5 psl.)

metų ilgio beveik fantastinis prisiminimų scenarijus trukdė vairuoti automobilį... Chicagos Lietuvių Opera gal yra vienišė kultūrinė institucija, kurios pėdsakus iš-eivijos tyrinėtojai pirmu čiausia užtik. Tautinio išiprasminimo alks, sau si ar našūs metai ieškant prasmės beprasmy bėje palieka pėdsakus tik kultūrinėje tautos bran-

doje... Opera įprasmino savo 18 metų egzistenciją ryžtingu ir nenuilstamu darbu puoselėdama muzikinę iš-eivijos, kartu ir tautos kultūrą. Jos pastangomis turime Gražiną, Daną, Jūrą ir Kas-tytį, jos pastangomis lietuviškoji visuomenė matys ir dabar ruošiamas naujasias operas. O tai jau ne eiliniai darbai. Apie Chicagos Lietuvių Operą laiko perspektyvoje bus daug kalbama, leidžiamos knygos, monografijos, rašoma kultūros istorijos tomai...

MALONUS NEPATOGUMAS

Pasibeldžiau minutės tikslumu. Profesorius jau laukė. Nuotaikingas pasisveikinimas ir keli įvadiniai sakiniai dave mūsų pašnekėsiui bičiuliškai laisvą toną. Profesorius žodis ir sakiny skamba muzikine dar-

na, saikiai ir taikliai, jauti profesoriaus platų muzikinės srities pažinimą, retą žmogaus erudiciją ir pergyveni saktum malonų nepatogumą... Šiais žodžiais nenoriu nuvertinti kitokio meno, tačiau jau ne nuo šiandien muzika laikoma visų menų karalienė!

Pasikalbėjimo metu Maestro nesiriboja vien mūsų tema, bet atidengia naujus kultūrinius horizontus, paliečia dabarties rūpesčius ir ateities potrošius, dėsto savo sumanymus aiškiai, nors ir rezervuoti, lyg abejodamas jų įgyvendinimo realumu...

GANA ILGAI...

Profesorius patenkintas, kad jo lietuviškų operų idėja tapo realizuota, padarytas kultūrinis šuolis ateitin, praturtintos muzikinės pastangos, pagausėjo repertuaras etc., kartu pastebėdamas netikėtai užsitęsusių darbo eigą. Tokie darbai esą nesidaro greit. Negerai, kad iš norėtų 4, parašytos tik dvi, tačiau pradžia gana...

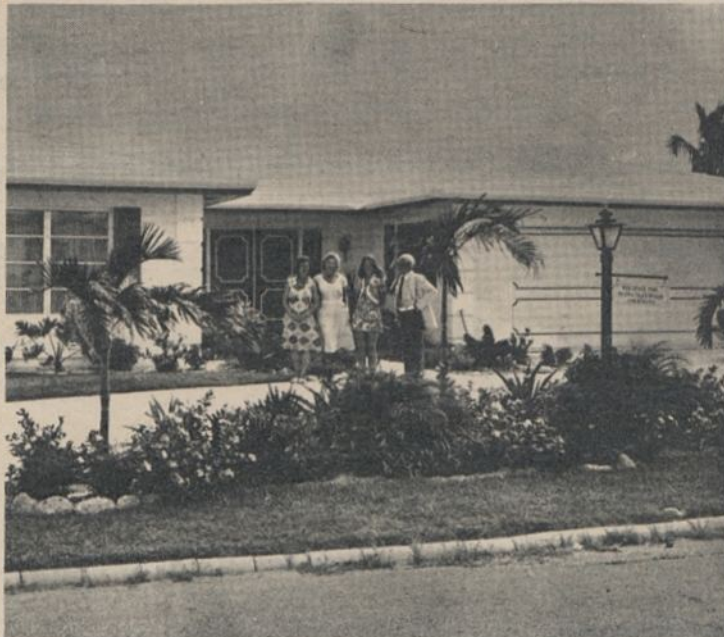
MUZIKOS OLIMPIADA

Laiką ir operų kiekį aš patelsinu savo informacijomis kiek man žinoma ir kodėl. Profesorius papildo: kūrybinis darbas neįmanomas skubos keliu, susirašinėjimas greit nevyksta, ribotas laisvalaikio ar atostogų panaudojimas, visi užsiėmę kasdieniais rūpesčiais etc. Bet padaryta, žodis ištesėtas iš abiejų pusių, sutartos stipendijos išmokėtos PLB Seimo metu.

Aš jaučiuos užintriguotas profesorius žodžiais "pradžiai gana". Klausiu ir gaunu netikėtą atsakymą. Maestro norėtų matyti suruoštą lietuviškos muzikos olimpiadą! Tai būtų mūsų kultūros manifestacija. Šiai olimpiadai galėtų būti sukurta nauja oratorija, kantata, pilnos apimties tautinė opera ar kas panašaus. Kūrybinius jau dabar reikia užsakyti, svarstyti, ruošti...

PASTATYMAS...

Praėjo virš 3 metų, o liet. operų išvedimas į

Aplankius buvusius clevelandiečius p. Mikšius Floridoje, prie jų gražaus namo. Stovi: Stefa Garlienė, Elena Mikšienė, Liucija Garlaitė ir Povilas Mikšys.

J. Carlos nuotrauka

MACHINISTS

IMMEDIATE OPENINGS
EXPERIENCED ONLY

PLANER
INTERNAL GRINDER
EXTERNAL GRINDER
ENGINE LATHE

THE LEES-BRADNER CO.

W. 121 and ELMWOOD
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer (75-81)

MACHINIST

WELDERS and FITTERS

GOOD HOURLY RATE PLUS
FRINGE BENEFITS.

G & W INDUSTRIES, INC.
1898 CARTER RD.
CLEVELAND, OHIO (72-78)

ASSEMBLERS

Sheet Metal or insulation
skill required. Benefits.

ROMET Inc.

20805 Aurora Rd.

Warrensville Hts., Ohio
(77-78)

SHEET METAL WORKERS

Experienced aluminum and stainless steel, great opportunity in new product line. Benefits.

ROMET Inc.

20805 Aurora Rd.

Warrensville Hts., Ohio
(77-78)

PUNCH PRESS OPERATORS

FOR PARTIAL NIGHT SHIFT
(4:30 P.M. TO 10 P.M.)

Excellent opportunity to secure a part time job in steel stamping and trimming operation. We offer good starting rate plus fringes.

Apply in person at

KROMEX

880 EAST 72 STREET
(E. 72 St. exit off Shorway)
An Equal Opportunity Employer (76-78)

ALUMINUM FOUNDRY

In need of experienced men
INSPECTION
PERMOLD
CORE-ROOM
TRIM-ROOM

Good hourly rate, plus incentive.
SCHMELLER ALUMINUM
FOUNDRY
3300 EAST 87 STREET
CLEVELAND, OHIO (72-79)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR
1ST CLASS SKILLED
VERTICAL BORING MILL
OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints, close tolerance and tracers.
1st & 2nd shift.
Up to \$5.50 per hour. Fringe benefits, hospitalization and overtime.
S.M.I. COMPANY
323 N. Arlington, Akron, Ohio 44305
216-253-5101 (72-78)

MECHANICAL SUPERVISOR

Experience in tool and die, drawn steel very helpful. Some supervisory experience required. Excellent starting salary and fringe benefits. Also stock purchase plan. Expanding company, excellent advancement opportunities. Apply:
G. H. Griffith, Personnel Manager
CROWN CORK & SEAL
CO.
2160 W. 106 St.
Cleveland, Ohio
216-651-4800

An Equal Opportunity Employer (73-75)

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

Penktasis abiturientų pristatymo balius įvyks š. m. lapkričio mėn. 2 d., Lietuvių namuose. Kaip anksčiau ir šiais metais šį abiturientų pristatymą Clevelando lietuvių visuomenei ruošia LB Ohio Apygardos valdyba.

• Ramunė Banionytė baigė Erieview Catholic gimnaziją. Studijuoja priešmedicinius mokslus Cleveland State Universitete.

• Marius Laniauskas baigė Sv. Juozapo gimnaziją. Dabar studijuoja chemiją Baldwin-Wallace Universitete.

• Juozas Vasiliauskas baigė Normandy Senior gimnaziją. Studijuoja buhalteriją Cuyahoga Community College.

(73-76)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED FITTERS

Sheet and plate

1st and 2d shift.

High hourly rate, overtime. Paid hospitalization, paid holidays, pensions, uniforms.

NON-FERROUS METALS FABRICATING

21721 Tungsten Rd.

Euclid, Ohio

216-531-3585

After 6 p.m. call

216-943-0775 (72-78)

DIE MAKERS TOOL MAKERS MILL HANDS MACHINISTS DIE LEADERS

Top Rate
FULL FRINGE
BENEFITS

CENTURY TOOL CO.

32201 N. Avis Dr.

Madison Hts., Mich. 48071
(75-82)

SLITER OPERATORS

Experienced steel slitter operator needed for steady work on modern equipment. Top union rates, Blue Cross, Medical Mutual, group insurance and other benefits.

Apply in person or write to
Al Morgan

THE MORITZ STEEL CO.

6515 Juniata Ave.
Cleveland, Ohio 44103
(76-82)

ASSEMBLER-PACKERS

This stand-up line operation requires assembly of small parts, inspection of chome and painted items, and packing of finished houseware goods. This is a steady full-time job with full company benefits.

Apply in person at
KROMEX

880 EAST 72 STREET
(E. 72 St. exit off Shorway)
An Equal Opportunity Employer (76-78)

PLB seimo užsienio atstovai, skirstydamiės į namus, dar buvo sustoję Chicagoje pasitarti su naująja valdyba. Iš kairės: J. Lukošius -- Vokietija, dr. A. Sliesoraitis, F. Sliesoraitienė, kun. P. Gavenas ir A. Bazan -- Brazilija.

A. Gulbinsko nuotrauka

PLB seimo užsienio atstovai: Z. Juknevičius -- Argentina, V. Venckus ir H. Gavronskas -- Venezuela ir A. Mičiūdas -- Argentina.

A. Gulbinsko nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

NAUJA BALFO VALDYBA

Balfo Clevelando skyriaus metiniame narių susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: Vincas Akelaitis pirm., Vaclovas Steponavičius vicepirm., Antanina Puškoriūtė sekr., Ona Jokūbaitienė išd., Balys Gražulis, Vytautas Jokūbaitis ir Antanas Styra — nariai.

Revizijos komisijon išrinkti: Vaclovas Kazakaitis, Edvardas Stepas ir Jonas Virbalis. Taip pat buvo išrinkti 9 skyriaus atstovai į Balfio seimą, kuris įvyks š. m. lapkričio 10 d. Clevelande: V. Akelaitis, B. Gražulis, O. Jokūbaitienė, V. Jokūbaitis, V. Kasakaitis, dr. A. Nasvytis, A. Puškoriūtė, Ed. Stepas ir A. Styra. Balfio skyrius šiuo metu turi 212 narių. Valdyba kviečia visus Clevelando ir apylinkių lietuvius jungtis į Balfio veiklą!

• **Dr. F. Mickevičiui** spalio 2 d. laike metinės mokslinės konvencijos Denver, Colorado, buvo suteikta fellowship — specialybė bendrosios medicinos (American Academy of Family Physicians). Tai yra naujai pripažinta specialybė Amerikoje.

• **L.D.K. Birutės Draugija** Clevelande š. m. gruodžio 2 d. Lietuvių Namuose East 185 St. ruošia jaunųjų talentų popietę. Visas jaunimas, kuris domisi ir dirba įvairiose srityse meno, dainavimo, literatūros, poezijos, dailiojo skaitymo ir deklamavimo ar piešimo ir šokio pavieniai ar grupiniai, taip pat besireiškia amatų srityje, kaip siuvimo, įvairių įrankių darymo ir panašiai kviečiami dalyvauti bendrame jaunųjų talentų šiuptyje. Registruotis iki spalio 21 d. pas draugijos pirmininkę Veroniką Nagevičienę tel.: 946-1159 arba pas vicepirm. Izabelę Jonaitienę tel.: 381-0930 kasdien nuo 10 val. ryto iki 11 val. vakaro.

• **Naujų Lietuvių Namų** akcijas rugsėjo mėn. įsigijo:

Daniel Parulis — 2 akcijos, Anthony ir Albina Stigalt — 20, Petras Gaižutis — Jaunimo Fondui — 2, Kęstutis Karsokas — Jaunimo Fondui — 1, Donald Norris, inž. Algis L. Lapšis iš Detroito — Jaunimo Fondui — 4.

Po iškilmingo atidarymo vėjus tęsiamas toliau. Namai dar nebaigti ir nebaigti apstatyti. Baldams, apstatymui ir papuošimui dar reikia \$20,000. Jaunimo kambariui (Fondui) trūksta \$1900.

Ačiū visiems akcijas įsigijusiems. Prašome padėti užbaigti namus.

Direkcija ir Finansų Komisija

Mature woman, house-keeping duties and light cooking. Room and board if desired. On bus line. Tel. 442-4135.

Pianistas Andrius Kuprevičius išpildant M. K. Čiurlionio kūrinius. J. Garlos nuotrauka

GRAŽI KULTŪRINĖ POPIETĖ

Spalio mėnesio 7-tą dieną, sekmadienį, 4 valandą po pietų, Clevelando lietuvių namuose, Clevelando skautininkų draugovė surengė M.K. Čiurlionio minėjimą. Ši gerą skautininkų darbą reikia laikyti gražiu įnašu į Clevelando lietuvių kultūrinę veiklą, juo labiau, kad šis minėjimas buvo gerai organizuotas ir labai gerai prarastas. Tiesa, sunku pasakyti kas daugiau turėjo įtakos žmonių smalsumui sukelti, būtent, ar skautininkų energingas kvietimas į šį minėjimą, ar Clevelando lietuvių namų puošni, naujai įrengta salė.

Į šią popietę susirinko apie 300 žmonių, taigi Clevelando lietuvių kolonijai tai yra gausus būrys dalyvių. Pats minėjimas praėjo iškilioje ir mokslinėje nuotaikoje.

Dr. Mindaugas Nasvytis padarė plačią M.K. Čiurlionio tapybos apžvalgą. Dr. Nasvytis šiuo metu yra asistentas profesorius Cleveland State universitete, kur dėsto

meno istoriją. Čiurlionio tapybą, kaip temą, dr. Nasvytis buvopasirinkęs savo doktorato tezei paruošti. Jo paskaita buvo informatyvi. Šios apžvalgos metu jis parodė eilę skaidrių iš Čiurlionio tapybos. Jis taip pat apibūdino M. K. Čiurlionį ne vien kaip dailininką, bet ir kaip literatą. Ta proga Dalia Orantaitė gražiai paskaitė du kūrinius iš Čiurlionio žodinės kūrybos.

Čiurlionį kaip muziką nuosaikiai ir vykusiai apibūdino pianistas Andrius Kuprevičius, Cleveland State universiteto piano skyriaus vedėjas. Jis įdomiai pademonstravo keletą Čiurlionio muzikos kūrybos fragmentų apibūdindamas Čiurlionį kaip muzikinės kūrybos genijų. Vėliau A. Kuprevičius paskambino porą trumpų Čiurlionio muzikos kūrinių.

Minėjimui pasibaigus visi dalyviai turėjo puikią progą neskubėdami pasidalinti minėjimo išpuodžiais gerdami kavą ir valgydami gardžius skau-

tininkų keptus skanėstus.

Taigi, ši sekmadienio popietė praėjo pakilioje nuotaikoje ir daug kam suteikė naujų žinių apie mūsų trumpai gyvenusį lietuvių, meno ir muzikos genijų. Šis minėjimas įrodė, kad Clevelando lietuvių visuomenė domisi kultūrinėmis popietėmis, jeigu jos yra gerai suruoštos. Todėl kyla klausimas ar nereikėtų Clevelande surengti kultūrinių popietė ciklą bent vieną kartą mėnesyje. Tokios kultūrinės popietės išjudintų Clevelando kultūrinį gyvenimą ir tuo pačiu prisidėtų prie mūsų intelektualinio progreso. Dabar Clevelandas turi tokiom popietėm gerą vietą, būtent Clevelando lietuvių namus, tad kodėl jais nesinaudoti?

Clevelando skautininkės girtinos tiek už jų gražią idėją, tiek gražią popietę. (rd)

SVARBUS PASITARIMAS

Š. m. spalio 20 (šeštadienį), 7 val. vak. Lietuvių Namų svetainėje įvyks pasitarimas Clevelando kultūrinės veiklos koordinavimo klausimais. Kviečiami mokslo, meno, muzikos, literatūros ir visuomeninio darbo veikėjai. Pasitarimą kviečia LB Clevelando Apylinkės valdybos Kultūros ir švietimo skyrius.

CLEVELANDO IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ DAILININKŲ DĖMESIUI

Šiais metais ruošiamų Lietuvių Dienų programoje yra numatyta ir š. m. lapkričio 11 d. (sekmadienį) Naujosios parapijos salėje ruošiamą Lietuvių dailininkų paveikslų, gintaro ir medžio dirbinių bei lietuviškų audinių parodą. Parodos rengėjų tikslas — duoti progos mūsų žmonėms ir ki-

tataučiams kaimynams pasidžiaugti lietuvių menininko kūryba. Ta proga, kaip patyrėme praeitųjų metų parodoje, daugelis lankytojų įsigyja parodoje išstatytų paveikslų bei kitokių dailės dalykų savo namams papuošti.

Dailininkai, kurie norėtų pajavairinti parodą savo kūriniams, prašomi apie tai nedelsiant pranešti parodos rengėjams per LB Clevelando apylinkės valdybos narę O. Kliortę, adresas: 1543 Holmden Rd., So. Euclid, Ohio 44121. Tel. 291-3607.

Parodos eksponatų tvarkymui skirtas laikas nuo 9 iki 11 val. r. Parodos lankymo laikas — 11 iki 6 val. p. p. Parodos rengėjai prašys dalyvaujančius dailininkus pasirūpinti paveikslams kabinti stovais.

Apylinkės Valdyba

VEIKLIJŲ LIETUVIŲ MOKSLEIVIŲ ATŽYMEJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Ohio Apygardos Valdyba yra nutarusi š. m. lapkričio mėn. 2 d. rengiamo abiturientų pristatymo — baltosios proga ypatingai atžymėti tuos abiturientus, kurie daugiausiai ir sėkmingiausiai pasireiškė lietuviškajame gyvenime. Kaip simbolis to jų veiklos įvertinimo jiems bus paskirtos tam tikro dydžio stipendijos paremti juos tolimesnių studijų metu. Šią gražią ir paskatinančią tradiciją Apygardos Valdyba yra pasiryžusi ir ateityje palaikyti.

Iš tikrųjų, su liūdesiu matant tūlų mūsų moksleivių ir studentų atšalimą nuo lietuviškųjų reikalų, net jų, lyg tų ažuolo nudžiūvusių šakelių, visišką ir negrįžtamą nutolimą nuo savosios lietuviškos bendruomenės, su nuoširdžiu džiaugsmu tenka išskirti, įvertinti ir kitiems pavyzdžiu pastatyti eilę tikrai šaunių jaunųjų moksleivių-abiturientų, kurie ne tik kad sėkmingai mokėsi ir baigė mokslus amerikiečių mokyklose, bet ištesėjo keliolika metų lietuviškose mokyklose, aktyviai dalyvavo jaunimo orga-

nizacijose, tautinių šokių grupėse, ansambliuose ir net buvo aktyvūs lietuviybės ambasadoriai savo mokyklose. Jie — būsimieji lietuviybės darbų vykdytojai ir vadovai. Jie — mūsų ateities laikų viltis. Tat yra aiški idėja jiems viešai pareikšti išskirtiną padėką ir pripažinimą.

Skiriamų stipendijų dydis priklausys nuo to, kiek pavyks sukelti tam tikslui lėšų. Šia proga Ohio Apygardos Valdyba kreipiasi į dosnius Clevelando ir Ohio lietuvius, prašydama prisidėti prie to gražaus sumanymo savo aukomis.

Cekius prašome rašyti Ohio Apygardos Valdybos vardu ir siųsti. Apygardos Valdybos vicepirm. O. Jokūbaitienės adresu: 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110. Telef. (216) 681-9143. (pk)

• **Išnuomojamas kambarys** pensininkei moteriai puikiame name prie E. 185 gatvės. Patogumai. Skambinti 481-7081.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

**FITTERS
WELDERS
BURNERS
CRANE OPERATORS
MAIN. MECHANICS**

Must be experienced and willing to work overtime.

ELECTRICIAN

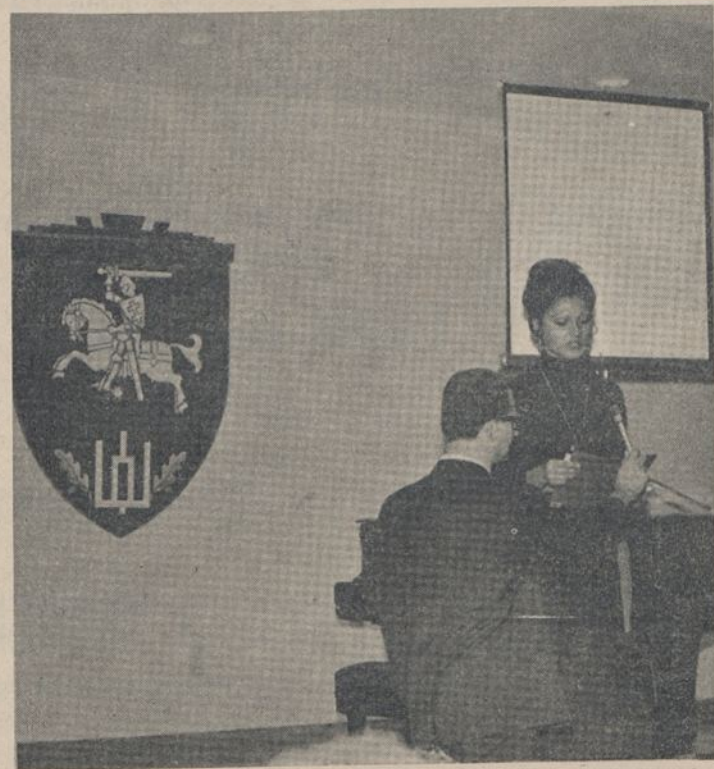
Must be experienced in maintenance and upgrading plant facility systems.

SCHEDULER

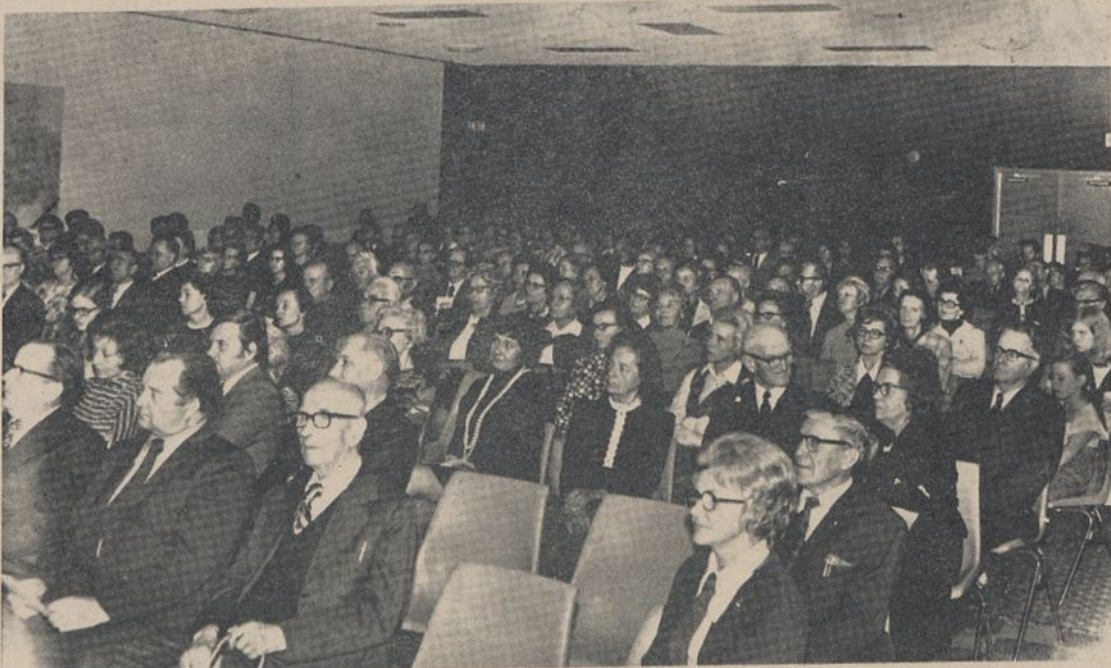
Must have recent experience in production control or material coordination. This is a new position with challenge and opportunity.

**REPUBLIC STRUCTURAL
STEEL COMPANY**
TELEPHONE 216-361-4400
1270 EAST 53 STREET
CLEVELAND, OHIO

(72-74)

Dalia Orantaitė skaito Čiurlionio raštų ištraukas, šalia stovi dr. M. Nasvytis prieš tai skaitęs paskaitą apie M. K. Čiurlionį. J. Garlos nuotrauka

Dalis publikos M.K. Čiurlionio minėjime Clevelande Naujuose Lietuvių Namuose.

J. Garlos nuotrauka

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ ALKSTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Tarybos 33-sis metinis suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 17 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto Sheraton-Midway Motor Inn patalpose, 5400 So. Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60638.

Suvažiavimo išvakarėse, lapkričio mėn. 16 d., nuo 7 val. vakaro ligi 10 val. vakaro, įvyks atstovų ir svečių priėmimas ir susipažinimas, ALT patalpose, 2606 West 63rd Street, Chicagoje.

Iškilmingos šv. Mišios įvyks š. m. lapkričio mėn. 18 d., 10 val. ryto šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 So. Wood St. ir Lietuvių Evangelikų parapijos bažnyčioje, 6641 So. Troy St., Chicagoje.

• Rašytojas Edzard Schaper, gyvenęs Brig mieste, Šveicarijoje, rugsėjo 30 d. minėjo 65 metų amžiaus sukaktį. Visa šveicarų spauda paminėjo jo sukaktį ir iškėlė jo literatūrinį talentą.

E. Schaper savo keliuose romanuose pavaizdavo Lietuvius kaip veikiančius asmenis. Jis yra įsitikinęs lietuvių ir kitų baltų tautų bičiulis ir savo gausiuose straipsniuose bei paskaitose gina baltų tautų teises. Rašytojas yra dalyvavęs kaip paskaitininkas keliuose šveicarijos lietuvių renginiuose.

Fribourgo universitetas suteikė E. Schaperiui garbės daktaro laipsnį, o Brigo miestas išrinko jį savo garbės piliečiu.

Dr. A. Gerutis, Berne, pasveikino Dr. h. c. E. Schaperį sukakties proga ir padėkojo jam už nuolatinį palankumą lietuvių tautai.

E. Schaper yra gimęs Poznanėje, bet ilgesnį laiką yra gyvenęs Estijoje. Iš tų laikų jis pažino baltų tautas ir giliai prie jų prisirišęs.

• ŠALFAS metinis suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 24-25 d.d. Chicagoje. Data ir vieta nebus keičiama, todėl prašome visus rezervuoti laiką šiam savaitgaliui ir dalyvauti.

Suvažiavimo metu bus pravestas ŠALFAS S-gos vykdomųjų organų rinkimai ir patiekti išsamūs pranešimai liečiantieji išvyką į Europą.

TORONTO

DAILĖS PARODA

Aldonos V. Labokienės ir Magdalenos B. Stankūnienės kūrybos paroda rengiama Toronte, Prisikėlimo parapijos, parodų salėje š. m. spalio mėn. 13 d. nuo 4 v. iki 8 v. ir 14 d. nuo 10 v.

iki 4 v. Parodos atidarymas — poezijos popietė įvyks šeštadienį, 4 v. — iš savo kūrybos skaitys poetė Julija Švabaitė-Gylienė. Po to vyks vaišės.

Rengėjos

WORCESTER

ŠAULIŲ VEIKLA

Neseniai įsisteigusi Dr. Vinco Kudirkos vardo šaulių kuopa sugebėjo apjungti kelias dešimtis vyresniųjų vyrų ir moterų. Pastebėta, kad į šaulių gretas įsijungė daugiausia tie, kurie į kitas organizacijas neįtilpo. Tai įrodymas, kad organizacijų turi būti įvairių iš kurių neorganizuoti asmenys gali pasirinkti vieną ar kitą.

Sutartinai veikdami jau įsigijo gražią šaulių kuopos vėliavą. Iš savo kuklių lėšų, pagamino ir paaukojo Maironio Parko vadovybei tautinę Lietuvos trispalvę. Tai padėka už leidimą šauliams naudotis gražiomis Parko patalpomis.

Kuopos nariai, baigia įsigyti šaulių ženklus ir uniformas. Nesvetima jiems DIRVA, o pastaruoju metu dauguma narių užsiprenumeravo žurnalą KARĮ.

Savo narių susirinkimuose keliama įvairūs sumanymai. Pasiryžę į šaulių gretas įtraukti jaunimą, įsteigti sporto ir meno sekcijas.

Dabar kuopai vadovauja: pirm. A. Zenkus, vicepirm. K. Prapuolenis, sekr. E. Gorodeckienė ir ižd. J. Spirauskas. (vd)

NEW YORK

VILNIAUS SUKAKTIES MINEJIMAS

Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakties minėjimo pasiruošimas jau eina galop. Minėjimas-akademija bus spalio 28 d., 4 val. po piet Knights of Columbus salėje, 86-22 85 St., Woodhaven, N. Y.

Svarbiausia programos dalis bus profesorius dr. J. Puzino paskaita apie Vilnių. Jį papildys aktyvus kultūrininkas Paulius Jurekus, suglaustai nušvies svarbesnius momentus sostinės pusseptinto šimto metų bėgyje. J. Rutenis sukūrė specialią poemą "Sostinė", Irena Veblaitienė ves dainų programą patiekis savo žodinių meną. Pabaigoje bus atsigaivinimas, ką ruošia M. Ulėnienė su talkininkėmis.

Minėjamą ruošia 8 organizacijos. Ruošimo komiteto pirmininkas yra prof. dr. B. Nemickas. Komiteto kiti nariai yra: ALT S-gos I skyriaus, kaip iniciatoriaus, Jurgis Kiaunė, A. Koncė,

Ant. Jurgėla, Apol. Vebe liūnas ir Kaz. Bačauskas; iš ALT S-gos XI skyriaus — dail. J. Bagdonas, Liet. Karių Savanorių pirmininkas L. Virbickas, Liet. Karių Ramovės pirmininkas Pr. Šventoraitis, šaulių kuopos pirmininkas J. Kumpikas, Korp! Neo-Lithuania pirmininkė Aldona Noakaitė-Čekienė, Neo-Lithuania Filisiterių S-gos pirmininkas Edmundas Vaičiulis ir Liet. Atgim. Sąj. atstovas — J. Zaruskas. Pabrėžtina, kad šiame būry yra 3 (jei ne daugiau) buvę Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyviai-savanoriai. Kadangi karinėse organizacijose yra įsijungę įvairių pažiūrų asmenys, jos savaime reprezentuos įvairias kitas organizacijas, kurių didžiajame New Yorke yra daugiau negu 50.

Sukakties rengėjai kviečia ir laukia atvykstant minėjamam visų lietuvių. Moksleiviai turėtų ypatingai uoliai dalyvauti, jungtis prie veteranų, pažinti save. Žodžiu — visi yra brangūs ir gerbiami. Kvietimai — tik per spaudą. Atskirų kvietimų nebus. (Kc.)

DETROIT

20 METŲ SUKAKTIES BALIUS

Dariaus ir Girėno Klubas 20 metų sukakties balius įvyksta sekantį šeštadienį, spalio 20 d., 8 val. vak. Detroito Lietuvių Namuose.

Rengėjai kviečia nevēluoti užsisakyti stalus. Stalus užsisakyti galima Klubos svetainėje arba pas valdybos narius.

NAUJA LB JAV KRAŠTO VADOVYBĖ

Detroito posėdžiavusi LB JAV krašto taryba išrinko į tarybos prezidiumą detroitiešius: Algį Rugienį, Joną Urboną ir Robertą Selėnį.

Naujuoju krašto valdybos pirmininku išrinktas Juozas Gaila.

Į kontrolės komisiją išrinkti: dr. Rožė Šomkaitė, Valentinas Melinis ir Alg. Šaulys.

Garbės teisman 6 metams išrinkti: prel. Jonas Balkūnas, dr. Jonas Genys ir Algis Makaitis; 3 metams: prof. Balys Vitkus, dr. Bronius Nemickas ir Ignas Kazlauskas.

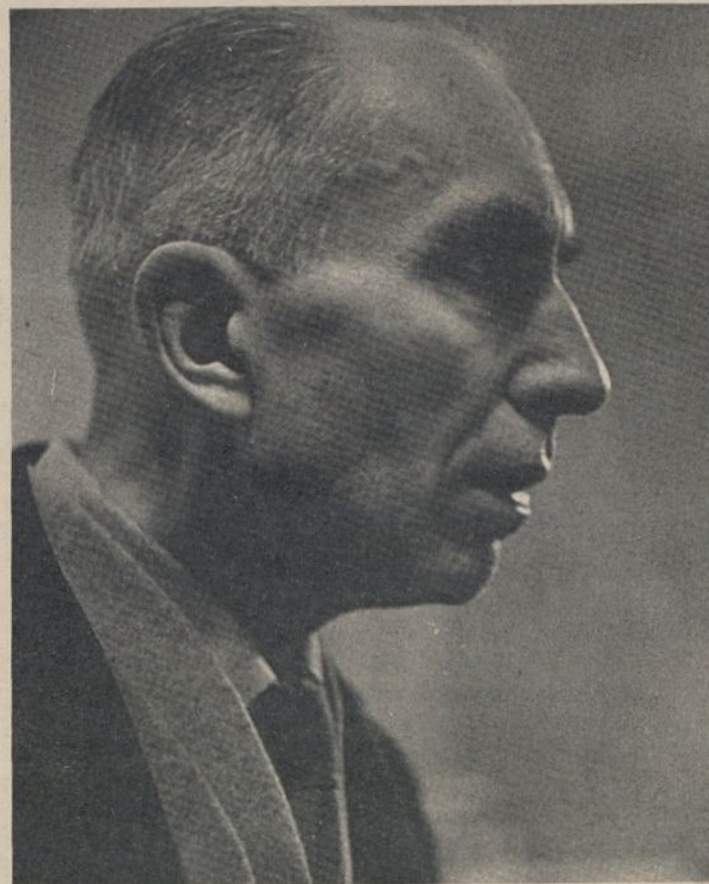
Iš 42 tarybos narių dalyvavo 41, o iš 8 apygardos pirmininkų, turinčių balsavimo teisę, 7.

WANTED 1ST CLASS MACHINISTS ENGINE LATHE TURRET LATHE MILLING MACHINE

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Paid hospitalization and insurance, paid holidays, vacation plan.

JAMES C. HEINTZ CO. DIV. OF MYERS INDUSTRY 3738 W. 143rd St. Cleveland, Ohio 216-252-7620 (73-79)

BANAČIO KŪRINIŲ KONCERTAS NEW YORKE

Kompozitorius Kazimieras Viktoras Banaitis

Šeštadienį, spalio mėnesio 27 dieną, 5:15 v. p. p. New Yorke, Carnegie Recital Hall salėje bus kamerinės muzikos koncertas. Koncertą duos smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Dalyvaus klarnetistas David Mott. Koncertą rengia New Yorko koncertų rengėjas Norman J. Seaman, kuris daugeliui lietuvių menininkų koncertus yra surengęs.

Prisimindami bei pagerbdami didžiojo Lietuvos kompozitoriaus Kazio Viktoro

Banaičio mirties dešimtmėti, Vasyliūnai skiria visą šio koncerto programą jo kūrybai. Bus atlikta altu (viola) ir fortepijonu jo Rapsodinė Sonata h moll, Lietuvos idilijos — Trio smuikui, klarnetui ir fortepijonui, ir Sonata d moll smuikui ir fortepijonui. Bilietus platinti paprašyta Irena Banaitienė. Taip pat jų galima gauti salės kasoje 154 West 57th St., New York City. Studentams bilietų kainos nupigintos. Laukiama gausiau newyorchiečių bei New Yorko apy-

linkių lietuvių bei jų svečių atsilankymo.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

V. Poderys, Chicago	7.00
S. Vaičius, Chicago	2.00
E. Stepas, Parma	5.00
A. Kavaliūnas, Cleveland ..	2.00
V. Džigas, Omaha	5.00
P. Klezas, La Salle	1.00
F. Jaras, Highland	10.00
E. Janssonas, Osterville ..	7.00
S. Nasvytis, Cleveland ...	25.00
B. Zabiela, Australia	5.20
J. Misevičius, Baltimore ..	2.00
I. Samas, Cleveland	2.00
M. Eymontt, Cherry Hill 12,00	
J. Jurkus, Rochester	2.00
J. Miežaitis, Elizabeth ...	2.00
V. Ripskis, Evergreen Pk. 2,00	
B. Kasakaitis, Chicago	4.00
J. Rautkys, Santa Monica ..	2.00
A. Lapinskas, Chicago	2.00
J. Kleinaitis, Mendota	2.00
J. Tamošiūnas, Detroit ...	25.00
A. Cieminis, Rochester ...	1.00
A. Andriušis, Dorchester 10,00	
X.Y., Rockford	2.00
A. Dziakonas, Rochester ..	2.00
V. Knistautas, Cleveland ..	2.00
E. Stanat, Chicago	7.00
O. Mitinas, Fremont	2.00
N. von Kiparski, Huntsburg ..	2.00
J. Zubrickas, Kankakee	7.00
K. Valaitis, Mt. Brydges ..	7.00
M. Gliavydis, Farmington ..	2.00
A. Lukšytė, Australia	7.25
L. Kapeckas, Hartford ...	2.00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED WELDER-FITTERS Experienced in structural welding. Union shop, sick benefits. Paid hospitalization. Full time. Day shift. Apply in person. CLEVELAND BEACON PRODUCTS CO. 860 Addison Rd., Cleveland, Ohio An Equal Opportunity Employer (68-77)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc. (Licensed by Vnešposyltorg) Tel. (212) 581-6590 (212) 581-7729 1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA. Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	435-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	342-4240
• BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
• BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
• CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street	376-6755
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St.	925-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
• LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
• NEWARK, N. J. — 378 Market Street	642-2452
• NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
• NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
• RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
• SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
• SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue	392-0306
• UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	732-7476

Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas Toronte su muzikais A. ir O. Mikulskiais po koncerto Lietuvos namuose.